

K-Sekretariatet

Medlemmene i kontrollutvalget i Lyngen kommune

Ordføreren

KomRev NORD v/oppdragsansvarlig revisor Doris Gressmyr

KomRev NORD v/oppdragsansvarlig forvaltningsrevisor Knut Teppan Vik

Deres ref.:
Vår ref.: 3/19/424.5.1/AH

Saksbeh.: Audun Haugan
E-postadr.: audun@k-sek.no

Telefon: 91 69 18 42
Dato: 25.2.2019

INNKALLING TIL MØTE I KONTROLLUTVALGET I LYNGEN KOMMUNE

I henhold til møteplanen innkalles det herved til møte i kontrollutvalget.

Møtested: Møterom, 1. etasje, Rådhuset
Møtedato: Tirsdag 5. mars 2019
Tid: 09.30

./ Vedlagt følger saksliste og saksdokumenter.

Dersom du ikke har anledning å møte må beskjed snarest gis til sekretariatet (se kontaktinformasjon over) slik at varamedlem(mer) kan innkalles.

Enkelte saker kan bli ført for lukkede dører, jf. kommunelovens § 31. Det vises til sakslisten for nærmere informasjon.

Med vennlig hilsen

Audun Haugan
seniorrådgiver

SAKSLISTE

Utvalg: Kontrollutvalget i Lyngen kommune
Møtedato: Tirsdag 5. mars 2019
Tid: Kl. 09.30
Møtested: Møterom på Rådhuset

Saknr.	Tittel	U.off.
1/19	Godkjenning av protokoll fra møtet 11.12.2018	
2/19	Deltakelse på NKRFs kontrollutvalgskonferanse 2019 – oppsummering	
3/19	Kontrollutvalgets årsrapport for 2018	
4/19	Kontrollutvalgets møteplan for resterende møter i 2019	
5/19	Kontrollutvalgets årsplan for 2019	
6/19	Kontrollutvalgets deltakelse på representantskapsmøter og generalforsamlinger i 2019	
7/19	Forvaltningsrevisjonsprosjektet <i>Innkjøpssamarbeidet i Nord-Troms</i> – notat	
8/19	Revisjonsbrev 16 <i>Årsregnskapet 2017</i>	
9/19	Vurdering av uavhengighet – oppdragsansvarlig forvaltningsrevisor	
10/19	Kommunens eierstrategi i selskaper	
11/19	Kommunens reiseregninger	
12/19	Gjennomgang av formannskaps-/utvalgssaker	
13/19	Referatsaker	
14/19	Drøftingssaker - eventuelt	

K-Sekretariatet

Utvalg: Kontrollutvalget i Lyngen kommune	Saksnummer: 1/2019	Møtedato: 5.3..2019	Saksbehandler: Audun Haugan
--	------------------------------	-------------------------------	---------------------------------------

GODKJENNING AV PROTOKOLLEN FRA MØTET 11.12.2018

Innstilling til v e d t a k:

Protokollen fra møtet 11.12.2018 godkjennes.

Vedlegg til saken:

- A: Trykte vedlegg: Protokollen fra møtet 11.12.2018
- B: Utrykte vedlegg:

Saksutredning:

Protokollen fra forrige møte gjennomgås og godkjennes.

Tromsø, den 19. februar 2019

Audun Haugan
seniorrådgiver

MØTEPROTOKOLL

Kontrollutvalget

Møtested: Møterom, Rådhuset

Møtedato: Tirsdag 11.12.2018

Varighet: 09.30 – 13.35

Møteleder: Rolf Magne Hansen

Sekretær: Audun Haugan

Faste medlemmer

Rolf Magne Hansen

Johannes Grønnvoll

Torill Hammervoll

Ingunn Karlsen

Per Strømsbukt

Varamedlemmer

Uno Nesvik

Magni Hunnålvatn

Bente Rognli

Reidar Lund

Bente Strand

Magne Bergset

Patrik Jonsson

Fra utvalget møte:

Rolf Magne Hansen   Fast medlem

Johannes Grønnvoll   Fast medlem

Torill Hammervoll   Fast medlem

Ingunn Karlsen   Fast medlem

Per Strømsbukt   Fast medlem

Fra politisk ledelse møte:

Fra administrasjonen møte:

Rådmann Stig Kjærvik under sakene 36/18 t.o.m. 41/18

Kommunalsjef Liv-Merethe Sørensen under sak 36/18

Barnevernskonsulent Gunn Letto under sak 36/18

Fra KomRev NORD IKS møte:

Revisor Ørjan Martens

Fra K-Sekretariatet IKS møte:

Seniorrådgiver Audun Haugan

Merknader til innkalling og sakliste:

Ingen merknader

Behandlede saker:

Saknr.	Tittel	U.off.
34/18	Godkjenning av protokoll fra møtet 16.10.2018	
35/18	Rapportering fra revisor – revisjonsstrategi 2018	
36/18	Barneverntjenesten – orientering	
37/18	Orientering fra rådmannen - Solhovrasen	
38/18	Orientering fra rådmannen - Tyttbærvika	
39/18	Orientering fra rådmannen – Lenangen skole og barnehage	
40/18	Henvendelse fra rådmannen – eierskap - kontroll og tilsyn	
41/18	Forvaltningsrevisjon «Økonomisk internkontroll» - oppfølging	
42/18	Gjennomgang av formannskaps-/kommunestyresaker	
43/18	Referatsaker	
44/18	Drøftingssaker (eventuelt)	
45/18	Kontrollutvalgets møteplan 2018	

**SAK 34/18
GODKJENNING AV PROTOKOLLEN FRA MØTET 16.10.2018**

Innstilling til vedtak:

Protokollen fra møtet 16.10.2018 godkjennes.

Behandling:

Innstillingen enstemmig vedtatt.

Vedtak:

Protokollen fra møtet 16.10.2018 godkjennes.

**SAK 35/18
RAPPORTERING FRA REVISOR – REVISJONSSTRATEGI 2018**

Innstilling til vedtak:

Kontrollutvalget tar redegjørelsen til orientering.

Behandling:

Revisor Martens redegjorde for revisjonsstrategien for 2018 og det var anledning for kontrollutvalgets medlemmer til spørsmål.

Forslaget enstemmig vedtatt.

Vedtak:

Kontrollutvalget tar redegjørelsen til orientering.

**SAK 36/18
BARNEVERNTJENESTEN – ORIENTERING**

Innstilling til vedtak:

(Saken fremmes uten innstilling til vedtak)

Behandling:

Kommunalsjef Liv-Merethe Sørensen og barnevernskonsulent Gunn Letto redegjorde for kommunens oppfølging av fosterbarn i årene 2016 til 2018, herunder ble det lagt frem en oversikt over dato for rapporter fra kommunens tilsyn. Det ble opplyst at tilsyn var utsatt i tre tilfeller grunnet alvorlig sykdom i forsterfamilien.

Kontrollutvalget fant redegjørelsen tilfredsstillende og det fremkom slikt felles forslag til vedtak:

Kontrollutvalget tar redegjørelsen til orientering.

Forslaget enstemmig vedtatt.

Vedtak:

Kontrollutvalget tar redegjørelsen til orientering.

Utskrift av saksprotokoll sendt 18.12.2018 til:

- Lyngen kommune v/rådmannen

SAK 37/18

ORIENTERING FRA RÅDMANNEN – SOLHOVRASET

Innstilling til vedtak:

(Saken fremmes uten innstilling til vedtak)

Behandling:

Rådmannen redegjorde for oppryddingen etter Solhovrasen og de utfordringer som var i relasjon til fortsatt rasfare.

Kontrollutvalget fant redegjørelsen tilfredsstillende og det fremkom slikt felles forslag til vedtak:

Kontrollutvalget tar redegjørelsen til orientering.

Forslaget enstemmig vedtatt.

Vedtak:

Kontrollutvalget tar redegjørelsen til orientering.

Utskrift av saksprotokoll sendt 18.12.2018 til:

- Lyngen kommune v/rådmannen

SAK 38/18

ORIENTERING FRA RÅDMANNEN – TYTTEBÆRVIKA

Innstilling til vedtak:

(Saken fremmes uten innstilling til vedtak)

Behandling:

Rådmannen redegjorde for drift, utgifter og inntekter i Tyttebærvika.

Kontrollutvalget fant redegjørelsen tilfredsstillende og det fremkom slikt felles forslag til vedtak:

Kontrollutvalget tar redegjørelsen til orientering.

Forslaget enstemmig vedtatt.

Vedtak:

Kontrollutvalget tar redegjørelsen til orientering.

*Utskrift av saksprotokoll sendt 18.12.2018 til:
- Lyngen kommune v/rådmannen*

SAK 39/18**ORIENTERING FRA RÅDMANNEN – LENANGEN SKOLE OG BARNEHAGE****Innstilling til vedtak:**

(Saken fremmes uten innstilling til vedtak)

Behandling:

Rådmannen redegjorde for bygging, økonomi og overtakelse av Lenangsøra skole og barnehage.

Kontrollutvalget fant redegjørelsen tilfredsstillende og det fremkom slikt felles forslag til vedtak:

Kontrollutvalget tar redegjørelsen til orientering.

Forslaget enstemmig vedtatt.

Vedtak:

Kontrollutvalget tar redegjørelsen til orientering.

*Utskrift av saksprotokoll sendt 18.12.2018 til:
- Lyngen kommune v/rådmannen*

SAK 40/18
HENVENDELSE FRA RÅDMANNEN – EIERSKAP - KONTROLL OG TILSYN

Innstilling til vedtak:

(Saken fremmes uten innstilling til vedtak)

Behandling:

Rådmannen drøftet spørsmål i tilknytning til kommunens eierstrategi for sine selskaper og spørsmål rundt sammensetninger av generalforsamling og styre.

Det fremkom slikt felles forslag til vedtak:

Kontrollutvalget ber sekretariatet se på mulige selskapskontroller rettet mot kommunens eierstrategi og uttrykte formål med de enkelte selskap.

Forslaget enstemmig vedtatt.

Vedtak:

Kontrollutvalget ber sekretariatet – i lys av drøftelsene i møtet - se på mulige selskapskontroller rettet mot kommunens eierstrategi og uttrykte formål med de enkelte selskap.

Utskrift av saksprotokoll sendt 18.12.2018 til:

- *Lyngen kommune v/rådmannen*

SAK 41/18
FORVALTNINGSREVISJON «ØKONOMISK INTERNKONTROLL» -
OPPFØLGING

Innstilling til vedtak:

Kontrollutvalget rå kommunestyret til å fatte følgende vedtak:

1. Kommunestyret tar saken til foreløpig orientering.
2. Kommunestyret forutsetter at området økonomisk internkontroll har fortsatt fokus og ber kontrollutvalget om å følge saken opp i 2019.

Behandling:

Rådmannen redegjorde for omorganiseringsprosessene i kommunen, herunder hvordan økonomisk internkontroll i kommunen er tenkt styrket.

Innstillingen enstemmig vedtatt.

Vedtak:

Kontrollutvalget rår kommunestyret til å fatte følgende vedtak:

1. Kommunestyret tar saken til foreløpig orientering.
2. Kommunestyret forutsetter at området økonomisk internkontroll har fortsatt fokus og ber kontrollutvalget om å følge saken opp i 2019.

Utskrift av saksprotokoll sendt iht kommunelovens § 76 den 18.12.2018 til:

- *Lyngen kommune v/rådmannen til uttalelse*

Utskrift av saksprotokoll sendt 21.01.2018 til:

- *Lyngen kommune v/ordfører*

Sak 42/18**GJENNOMGANG AV FORMANNSKAPS- OG KOMMUNESTYRESAKER****Innstilling:**

(Saken fremmes uten innstilling til vedtak)

Behandling:

Det fremkom følgende felles forslag til vedtak:

Sakene tas til orientering.

Forslaget ble enstemmig vedtatt.

Vedtak:

Sakene tas til orientering.

Sak 43/18**REFERATSAKER****Innstilling:**

Sakene tas til orientering.

Behandling:

Referert:

- A. Utskrift av kommunestyrevedtak i sak 73/18
- B. Utskrift av kommunestyrevedtak i sak 74/18

Innstillingen enstemmig vedtatt.

Vedtak:

Saken tas til orientering.

44/18 DRØFTINGSSAKER (EVENTUELT)

Innstilling:

Saken fremmes med åpen innstilling.

Behandling:

Intet til behandling.

SAK 45/18

KONTROLLUTVALGETS MØTEPLAN FOR 2019

Innstilling:

Saken fremmes uten innstilling.

Behandling:

Det fremkom følgende felles forslag til vedtak:

Første møte i kontrollutvalget for 2019 berammes til 5. mars. Øvrige møtedatoer for 2019 fastsettes i dette møtet.

Forslaget ble enstemmig vedtatt.

Vedtak:

Første møte i kontrollutvalget for 2019 berammes til 5. mars. Øvrige møtedatoer for 2019 fastsettes i dette møtet.

Utvalg: Kontrollutvalget i Lyngen kommune	Saksnummer: 2/2019	Møtedato: 5.3.2019	Saksbehandler: Audun Haugan
--	------------------------------	------------------------------	---------------------------------------

**DELTADELSE PÅ NKRFs KONTROLLUTVALGSKONFERANSE 2019 –
OPPSUMMERING**

Innstilling til v e d t a k:

(saken fremmes uten innstilling til vedtak)

Saken gjelder:

Oppsummering etter deltakelse på NKRFs kontrollutvalgskonferanse 30.-31. januar 2019.

Vedlegg til saken:

A: Trykte vedlegg: Program – NKRFs kontrollutvalgskonferanse 2019

B: Utrykte vedlegg:

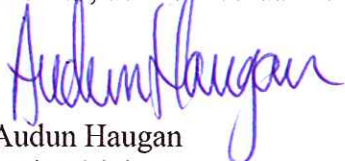
Saksutredning:

Kontrollutvalget i Lyngen var representert på NKRFs kontrollutvalgskonferanse 2019 på Gardermoen. I inneværende møte oppsummerer, utveksler og drøfter utvalget – om ønskelig – erfaringer fra konferansen.

Vedlagt følger programmet for NKRFs kontrollutvalgskonferanse 30.- 31. januar 2019.

Saken fremmes uten innstilling til vedtak.

Tromsø, den 19. februar 2019

Audun Haugan
seniorrådgiver

NKRFS Kontrollutvalgskonferanse

30-31 januar 2019

The Qube – Clarion Hotel & Congress Oslo Airport

Hovedtemaer:

Tolga-saken ⋮

Ny kommunelov ⋮

Bruk av offentlige midler ⋮

Boligbygg-saken ⋮

Personvern ⋮

Målgruppe

Ledere/medlemmer av kontrollutvalg, kontrollutvalgssekretærer, revisorer, ordførere, rådmenn og andre som er interessert i tilsyn og kontroll i kommunesektoren

#ku19nkrf

09.00

Registrering og kaffe + noe å bite i

10.00

Velkommen

► Daglig leder Rune Tokle, NKRF og møteleder Anne Grosvold

10.10

Åpning

► Kommunal- og moderniseringsminister Monica Mæland (H)

10.40

Slik jobbet VG med Tolgasaken

► Mona Grivi Norman, Maria Mikkelsen og Frank Haugsbø, VG

11.30

Pause / utstilling

11.50

"Tolga med TÆL – rydder med TRÆL" Arbeid med internkontroll

► Marit Gilleberg (A), leder av kontrollutvalget i Tolga kommune

12.30

Lunsj

13.30

Kommunal egenkontroll i samspill med statlige tilsyn

► Rune Fjeld, assisterende fylkesmann i Hordaland

14.15

Pause / utstilling

14.35

Den nye kommuneloven og forskriftene – konsekvenser for kontrollutvalgene

► Erland Aamodt, utredningsleder i Kommunal- og moderniseringsdepartementet

15.30

Pause / utstilling

15.50

Samtale om bruk av offentlige midler

- Anne Grosvold
- Henning Carr Ekroll, forfatter av boka «Skattepengene som forsvant» og nyhetssjef i Aftenposten
- Vegard Venli, journalist i NRK
- Anne Mette Øvrum (H), leder av kontrollutvalget i Sør-Odal kommune

17.00

19.30

Middag

09.00

Slik avdekket Dagens Næringsliv Boligbygg-skandalen

► Kjetil Sæter og Knut Gjernes, Dagens Næringsliv

KJETIL SÆTER

10.00

Pause / utstilling

KNUT GJERNES

10.20

Boligbygg-saken – kontrollutvalgets rolle

► Ola Kvisgaard (H), leder av kontrollutvalget i Oslo kommune

OLA KVISGAARD

11.20

Pause / utstilling

CAMILLA NERVIK

11.40

Personvern i kommune-Norge

► Camilla Nervik, fagdirektør i Datatilsynet

STONE SOFIE AGLLEN

12.20

Medias rolle i den kommunale egenkontrollen – medspillere eller motspillere?

► Tone Sofie Aglen, politisk redaktør i Adresseavisen

13.00

Lunsj

– på vakt for fellesskapets verdier

NKRFS

Kontrollutvalgskonferanse

30-31 januar 2019

Påmelding

- Påmeldingsfrist: 18. desember 2018.
- Bindende påmelding skal skje via [NKRFs nettsider](#).
- Faktura vil bli tilsendt etter påmeldingsfristens utløp.
- Det tas forbehold om endringer i programmet.

Konferansepriser*

- Kr 6 700 eks. mva. med overnatting (ikke-medlemmer: Kr 7 100)
- Kr 5 040 eks. mva. uten overnatting (ikke-medlemmer: Kr 5 440)
- Kr 1 062 eks. mva. for overnatting m/frokost fra 29. til 30. januar 2019

*) Deltakere fra kontrollutvalg i kommuner/fylkeskommuner hvor sekretærtjenesten ivaretas av virksomheter som er bedriftsmedlem i NKRF, oppnår medlemspris.

Avbestillingsbetingelser

- Avbestilling må skje skriftlig.
- Det vil ved avbestillinger etter påmeldingsfristens utløp kreves et gebyr på kr 500 til dekning av administrasjonsutgifter. Ved avbestilling senere enn en uke før konferansestart belastes 50 % av konferanseavgiften.
- Avbestilling ved legitimert sykdom behandles særskilt.
- Avmelding på konferansedagen, eller ev. uteblivelse, medfører full konferanseavgift.
- Ved hotellreservasjon kommer i tillegg ev. ansvaret overfor hotellet.
- Deltakelse kan ved behov overføres til en annen kollega.

Konferansted

The Qube - Clarion Hotel & Congress Oslo Airport, Gardermoen

Forhåndsgodkjenning

11 timer iht. NKRFs krav til etterutdanning.

Norges Kommunerevisorforbund
 Postboks 1417 Vika, 0115 Oslo
 Telefon 23 23 97 00, post@nkrf.no, www.nkrf.no
www.facebook.com/nkrf.no
www.twitter.com/nkrf

Velkommen på konferanse!

Utvalg: Kontrollutvalget i Lyngen kommune	Saksnummer: 3/2019	Møtedato: 5.3.2019	Saksbehandler: Audun Haugan
--	------------------------------	------------------------------	---------------------------------------

KONTROLLUTVALGETS ÅRSRAPPORT FOR 2018

Innstilling til v e d t a k:

Kontrollutvalget rår kommunestyret å fatte slikt v e d t a k:

Kontrollutvalget årsrapport for 2018 tas til orientering.

Saken gjelder:

Kontrollutvalgets årsrapport for 2018

Vedlegg til saken:

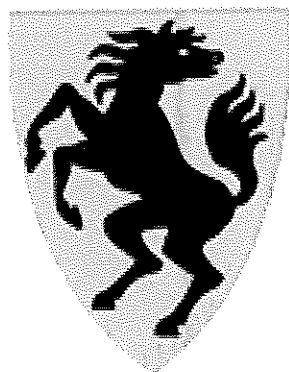
- A: Trykte vedlegg: Kontrollutvalgets årsrapport for 2018 (sekretariatets forslag)
- B: Utrykte vedlegg:

Saksutredning:

Vedlagt følger sekretariatets forslag til kontrollutvalgets årsrapport for 2018. Utvalget drøfter og gjennomgår forslaget i møtet. Etter utvalgets behandling oversendes årsrapporten ordfører for framlegging i kommunestyret.

Tromsø, den 19. februar 2019

Audun Haugan
seniorrådgiver

Kontrollutvalget i Lyngen kommune

ÅRSRAPPORT

2018

1. INNLEDNING

Kommuneloven (lov om kommuner og fylkeskommuner av 25.9.1992 nr. 107) gir bestemmelser vedrørende internt tilsyn, kontroll og revisjon i kommuner og fylkeskommuner. Gjeldende forskrift om kontrollutvalg, som trådte i kraft 1.7.2004, sammen med tilhørende endringer i kommuneloven, gir nærmere bestemmelser om valg og sammensetning av kontrollutvalget, utvalgets ansvar og oppgaver, og om saksbehandling og sekretariat.

2. KONTROLLUTVALGETS FORMÅL OG SAMMENSETNING

2.1 Formål

Etter kommuneloven har kommunestyret det øverste tilsyn med den kommunale forvaltning, jf. § 76.

For å ivareta dette tilsynsansvaret velger kommunestyret selv et kontrollutvalg som skal "forestå det løpende tilsyn med den kommunale forvaltning på sine vegne", jf. § 77 nr. 1. Dette er gjentatt i *Forskrift om kontrollutvalg i kommuner og fylkeskommuner* (av 15.6.04) § 2.

2.2 Valg - sammensetning

Kontrollutvalget skal ikke tillegges andre oppgaver enn det som knytter seg til kontroll- og tilsynsfunksjonen. Det vil si at kontrollutvalget ikke skal delta i den aktive politiske beslutningsprosessen. For at utvalgsmedlemmene skal få en uavhengig status i forhold til forvaltningen (underordnede politiske organer og administrasjonen), er det gitt strenge valgbarhetsregler som innebærer at valgte representanter i utøvende politiske organer (organer med beslutningsmyndighet) eller ansatte i kommunen ikke kan bekle vervet som kontrollutvalgsmedlem. I praksis er det kun kommunestyrerepresentanter, som ikke blir tillagt andre politiske oppgaver, som kan inneha dette vervet, samt valgte personer utenom de folkevalgte.

Minst ett av medlemmene i kontrollutvalget skal være medlem også av kommunestyret. Dette er ivaretatt i Lyngen kommune.

Inneværende valgperiode (2015-2019) består kontrollutvalget av:

Faste medlemmer:

Leder:

Rolf Magne Hansen

Nestleder:

Johannes Grønnvoll

Per Strømsbukt

Torill Hammervoll

Ingunn Karlsen

Varamedlemmer:

Uno Nesvik

Magni Hunnålvatn

Bente Rognli

Reidar Lund

Bente Strand

Magne Bergset

Patrik Jonsson

3. SAKSBEHANDLINGEN I KONTROLLUTVALGET

Utvalget har truffet sine vedtak i møter. Det er skrevet protokoll fra møtene. Utskrift av møteprotokollene er sendt utvalgets medlemmer, varamedlemmer, ordfører, rådmann og oppdragsansvarlige revisorer.

Innkalling til møtene har vært sendt medlemmer/varamedlemmer, ordfører, rådmann og oppdragsansvarlige revisorer, og inneholdt en oversikt over de sakene som skulle behandles samt saksdokumentene.

K-Sekretariatet IKS har i 2018 sørget for saksutredning og øvrig sekretariatsbistand.

4. KONTROLLUTVALGETS ARBEID I 2018

4.1 Oppgaver

Kontrollutvalgets oppgaver fremgår av *Forskrifter om kontrollutvalg i kommuner og fylkeskommuner* – kapittel 3-7:

- **Tilsyn og kontroll:** Kontrollutvalget skal føre det løpende tilsyn og kontroll med den kommunale forvaltningen på vegne av kommunestyret, herunder påse at kommunen har en forsvarlig revisjonsordning.
  - *Innhenting av opplysninger:* Kontrollutvalget kan hos kommunen, uten hinder av taushetsplikt, kreve enhver opplysning, redegjørelse eller ethvert dokument og foreta de undersøkelser som det finner nødvendig for å gjennomføre oppgavene.
- **Regnskapsrevisjon:** Kontrollutvalget skal påse at kommunens årsregnskap og kommunale foretaks årsregnskap blir revidert på en betryggende måte.
  - *Uttalelse om årsregnskapet:* Når kontrollutvalget er blitt forelagt revisjonsberetningen fra revisor, skal utvalget avgi uttalelse om årsregnskapet før det vedtas av kommunestyret.
  - *Oppfølging av revisjonsmerknader:* Når revisor påpeker forhold i årsregnskapet, jf. forskrift om revisjon i kommuner og fylkeskommuner § 4 (nummererte revisjonsbrev), skal kontrollutvalget påse at dette blir fulgt opp. Det skal også rapporteres om tidligere saker som etter utvalgets mening ikke er blitt fulgt opp på en tilfredsstillende måte.
- **Forvaltningsrevisjon:** Kontrollutvalget skal påse at kommunens virksomhet årlig blir gjenstand for forvaltningsrevisjon.
  - *Plan for gjennomføring av forvaltningsrevisjon:* Kontrollutvalget skal minst én gang i valgperioden og senest innen utgangen av året etter at kommunestyret er konstituert, utarbeide en plan for gjennomføring av forvaltningsrevisjon.
  - *Rapporter om forvaltningsrevisjon:* Med utgangspunkt i planen for gjennomføring av forvaltningsrevisjon, skal kontrollutvalget avgi rapport til kommunestyret om hvilke forvaltningsrevisjoner som er gjennomført og om funnene i disse.
  - *Oppfølging av forvaltningsrevisjonsrapporter:* Kontrollutvalget skal påse at kommunestyrets vedtak i tilknytning til behandlingen av rapporter om forvaltningsrevisjon følges opp. Kontrollutvalget skal gi rapport til kommunestyret om hvordan kommunestyrets merknader til rapport om forvaltningsrevisjon er blitt fulgt opp. Det skal også rapporteres om tidligere saker som etter utvalgets mening ikke er blitt fulgt opp på en tilfredsstillende måte.
- **Selskapskontroll:** Kontrollutvalget skal påse at det føres kontroll med forvaltningen av kommunens interesser i selskaper m.m. Kontrollutvalget skal minst én gang i

valgperioden og senest innen utgangen av året etter at kommunestyret er konstituert, utarbeide en plan for gjennomføring av selskapskontroll.

- *Selskapskontrollens innhold:* Kontrollutvalget skal påse at det gjennomføres kontroll med forvaltningen av eierinteressene i de selskaper som er omfattet av slik kontroll, herunder å kontrollere om den som utøver kommunens eierinteresser i selskaper gjør dette i samsvar med kommunestyrets vedtak og forutsetninger (eierskapskontroll). Selskapskontrollen kan også omfatte forvaltningsrevisjon.
  - *Rapportering om selskapskontrollen:* Med utgangspunkt i planen for gjennomføring av selskapskontroll skal kontrollutvalget avgi rapport til kommunestyret om hvilke kontroller som er gjennomført samt om resultatene av disse.
- *Valg av revisjonsordning og valg av revisor:* Kommunestyret avgjør selv om kommunen skal ansette egne revisorer, delta i interkommunalt samarbeid om revisjon eller inngå avtale med annen revisor. Vedtaket treffes etter innstilling fra kontrollutvalget. Dersom kommunestyret vedtar å konkurranseutsette hele eller deler av revisjonen, foretar kommunestyret selv valg av revisor etter innstilling fra kontrollutvalget.
  - *Budsjettbehandlingen:* Kontrollutvalget utarbeider forslag til budsjett for kontroll- og tilsynsarbeidet i kommunen. Kontrollutvalgets forslag til budsjetttramme for kontroll- og revisjonsarbeidet skal følge rådmannens innstilling til kommunestyret.

4.2 Aktiviteter gjennom året

Kontrollutvalget bygger i hovedsak sitt arbeid på de rapporter og det saksmateriale som legges frem av kontrollutvalgets sekretariat og revisjonen. I tillegg foretas det også egne vurderinger av administrative beslutninger og gjennomgang av møteutskrifter og saksfremlegg fra politiske organer.

Kontrollutvalget har i 2018 til sammen avholdt fem møter. Møtene har vært lagt til rådhuset og Lyngstunet på Lyngseidet. Utvalget behandlet i løpet av året 45 saker.

Utvalget er gjennom året blitt holdt underrettet om revisjonens virksomhet, og har ført tilsyn med at revisjonsarbeidet har foregått i samsvar med gjeldende forskrift og andre bestemmelser.

Representanter fra Lyngen kommunes politiske og administrative ledelse har møtt i kontrollutvalget og gitt orienteringer.

4.3 Forhold behandlet i 2018

Forhold som er behandlet kan oppsummeres som følger:

Regnskapsrevisjon:

- ✓ Uttalelse til årsregnskapet for 2018 – Lyngen kommune
- ✓ Rapportering fra revisor

Nummererte revisjonsbrev:

- ✓ Revisjonsbrev nr. 16 (2017) – *Årsregnskap 2017*

Revisjonsbrevet omhandler forhold som revisor har tatt opp i revisjonsberetningen for 2017 både under *Uttalelse om revisjonen av årsregnskapet* og *Uttalelse om øvrige lovmessige krav*. Investeringsregnskapet er oppgjort med å bruke kr 4.479.500,33 mer av lån enn budsjettet. Følgelig skulle investeringsregnskapet vært avsluttet med et tilvarende udekket beløp. Som følge av forbeholdet under Uttalelse om revisjon av årsregnskapet, har revisor konklusjon med forbehold om budsjett. Revisor viser til rådmannens kommentarer til avvikene i årsberetningen. Revisor har også i 2017-regnskapet tatt forbehold om registrering og dokumentasjon pga. mangler ved den økonomiske internkontrollen. Revisor opplyser at noe er forbedret sammenlignet med tidligere, men at det fortsatt ikke er tilfredsstillende kvalitetssikring av det avlagte regnskapet. Regnskapet ble først avlagt 21.2., mens endelig versjon forelå vel 3 måneder seinere og uten at internkontrollen kan fremvises i form av dokumentasjon og avstemming.

Rådmannen ga tilbakemelding til kontrollutvalget i brev av 3.12.2018 og saken er fulgt opp i møte 5.3.2019.

Forvaltningsrevisjon:

- ✓ Forvaltningsrevisjonsprosjektet *Økonomisk internkontroll/kommunens rolle i forbindelse med filminnspilling og sykkelritt*.

Kontrollutvalget vedtok i møtet 22.5.2017 (sak 14/17) å bestille forvaltningsrevisjon rettet mot kommunens systemer og rutiner for økonomisk internkontroll og økonomistyring. Utvalgets formål med et slikt forvaltningsrevisjonsprosjekt er å bidra til å rette fokus mot viktigheten av systemer og rutiner som sikrer tilfredsstillende økonomisk internkontroll, og undersøke hvorvidt innføringen av kvalitetssystemet og øvrige tiltak kommunen opplyser iverksatt har bidratt til at kommunen oppnår dette – eller om ytterligere tiltak synes nødvendige. Høsten 2017 besluttet kontrollutvalget – etter drøftinger med revisjonen – å inkludere undersøkelser av kommunens involvering i prosjektene *Arctic Race* og *Den 12. mann*. Disse undersøkelsene ble initiert på bakgrunn av henvendelser til utvalget.

Rapport fra forvaltningsrevisjonsprosjektet ble behandlet av utvalget i møte 26.4.2018 og oversendt kommunestyret, som behandlet rapporten som sak 53/18. Kommunestyret traff følgende vedtak:

1. Kontrollutvalget viser til forvaltningsrevisjonsrapporten Økonomisk internkontroll/kommunens rolle i forbindelse med filminnspilling og sykkelritt, og registrerer at

- Lyngen kommune ikke har etablert et tilfredsstillende system for økonomisk internkontroll.
- Lyngen kommune ikke sørget for forsvarlig saksutredning og politisk behandling av kommunens rolle i forbindelse med prosjektene «Den 12. mann» og «Arctic Race of Norway»
- Lyngen kommune verken overholdt kommunens delegasjonsreglement, anskaffelsesreglement, etiske retningslinjer eller anvisnings- og attestasjonsinstruks ved gjennomføring av prosjektene «Den 12. mann» og «Arctic Race of Norway».

2. Kontrollutvalget råar kommunestyret å fatte slikt v e d t a k:

a. Kommunestyret viser til oppsummering og konklusjoner samt anbefalingen i rapporten Økonomisk internkontroll/kommunens rolle i forbindelse med filminnspilling og sykkelritt.

b. Kommunestyret ber rådmannen om å iverksette tiltak for å følge opp de anbefaling som er gitt i rapporten som følger:

- Lyngen kommune bør etablere tilfredsstillende økonomisk internkontroll i tråd med krav og anbefalinger på området.

c. Kommunestyret ber rådmannen gi tilbakemelding til kontrollutvalget om hvilke tiltak kommunen vil iverksette (ev. har iverksatt) og hvilke vurderinger som er gjort, for å imøtekomme anbefalingen i rapporten. Frist for tilbakemelding fastsettes til 30.9.2018.

Kommunestyrets vedtak var i samsvar med innstillingen fra kommunestyret.

Kontrollutvalget har fulgt opp punkt 2c i kommunestyrets vedtak i sak 41/18, hvor saken ble oversendt kommunestyret. Kommunestyret behandlet oppfølgingen som sak 3719, hvor det ble truffet slikt vedtak:

1. Kommunestyret tar saken til foreløpig orientering.
2. Kommunestyret forutsetter at området økonomisk internkontroll har fortsatt fokus og ber kontrollutvalget om å følge saken opp i 2019.

Arbeidet med økonomisk internkontroll vil bli fulgt videre opp av kontrollutvalget i 2019.

✓ Felles forvaltningsrevisjonsprosjekt vedrørende Innkjøpstjenesten i Nord-Troms

Kontrollutvalget vedtok i møtet 4.12.2017 (sak 34/17) å gi sin tilslutning til gjennomføring av felles forvaltningsrevisjon av Innkjøpstjenesten i Nord-Troms sammen

med de øvrige deltakerkommunene. Prosjektskissen har blitt behandlet av utvalget i sak 8/18. Hovedproblemstillingene som ønskes belyst i prosjektet er:

- 1) *Har anskaffelser der innkjøpskontoret har medvirket til gjennomførelsen, herunder særlig fellesinnkjøp og rammeavtaler, vært i tråd med sentrale bestemmelser i lov og forskrift om offentlige anskaffelser?*
- 2) *Fungerer innkjøpssamarbeidet som beskrevet i samarbeidsavtalen?*
- 3) *Hva gjør den enkelte deltakerkommune for å sikre at kommunen har kompetanse på området offentlige anskaffelser?*

Rapporten har blitt noe forsinket, men forventes ferdigstilt medio mars.

Selskapskontroll:

- ✓ Kontrollutvalgets tilsyn – gjennomgang av innkallinger og protokoller fra generalforsamling/representantskapsmøter
- ✓ Selskapskontroll i Avfallsservice AS:

Kontrollutvalget har i løpet av 2018 bestilt en selskapskontroll i Avfallsservice AS i form av en forvaltningsrevisjon med fokus på selvkostberegning.

Den overordnede problemstillingen som søkes besvart i prosjektet er som følger:

Har Avfallsservice AS systemer og beregninger som skal sikre selvkost på avfallstjenester til husholdninger?

Under forutsetning av at aktivitetsplan holdes, forventes prosjektet å innebære en samlet ressursbruk tilsvarende 350 timer for revisjonen og prosjektet antas å være ferdigstilt medio 2019.

Orienteringer/andre saker:

Kontrollutvalget har i tillegg til ovenstående bl.a. fulgt opp og holdt seg orientert om:

- ✓ Status om bygging av Lenangen skole og barnehage
- ✓ Status vedrørende kommunens oppfølging etter leirras i 2010
- ✓ Status vedrørende drift i Tyttebærvika
- ✓ Regnskapsrevisors uavhengighetserklæring
- ✓ Forvaltningsrevisors uavhengighetserklæring

Lyngseidet, 5. mars 2019

Rolf Magne Hansen

Johannes Grønnvoll

Torill Hammervoll

Per Strømsbukt

Ingunn Karlsen

Utvalg: Kontrollutvalget i Lyngen kommune	Saksnummer: 4/2019	Møtedato: 5.3.2019	Saksbehandler: Audun Haugan
--	------------------------------	------------------------------	---------------------------------------

KONTROLLUTVALGETS MØTEPLAN FOR RESTEN AV 2019

Innstilling til v e d t a k:

Vedlegg til saken:

A: Trykte vedlegg: Møteplan for kommunale organer 1. halvår 2019

B: Utrykte vedlegg:

Saksutredning:

Kontrollutvalget behandlet i møte 11.12.2018 møteplanen for 2019 hvor det ble fastsatt:

Første møte i kontrollutvalget for 2019 berammes til 5. mars. Øvrige møtedatoer for 2019 fastsettes i dette møtet.

Møtedatoene innarbeides i kontrollutvalgets årsplan for 2019. Ut fra tidligere års praksis og møteaktiviteter bør det avtales fire ordinære møtedatoer.

Det er viktig at møtene i kontrollutvalget ikke kolliderer med formannskaps- eller kommunestyremøtene, slik at ordfører og rådmannen har mulighet til å møte i kontrollutvalget.

Kontrollutvalget diskuterer i møtet aktuelle møtedatoer for 2019.

Tromsø, den 19. februar 2019

Audun Haugan
seniorrådgiver

Utvalg: Kontrollutvalget i Lyngen kommune	Saksnummer: 5/2019	Møtedato: 5.3.2019	Saksbehandler: Audun Haugan
--	------------------------------	------------------------------	---------------------------------------

KONTROLLUTVALGETS ÅRSPLAN FOR 2019

Innstilling til v e d t a k:

Saken fremmes med åpen innstilling.

Vedlegg til saken:

- A: Trykte vedlegg: Utkast til årsplan for 2019
- B: Utrykte vedlegg:

Saksutredning:

K-Sekretariatet legger fram et utkast til årsplan for kontrollutvalget (jf. vedlegg). Utvalget foretar i møtet en gjennomgang av forslaget.

Tromsø, den 19. februar 2019

Audun Haugan
seniorrådgiver

K-Sekretariatet

Lyngen kommune

Kontrollutvalgets årsplan for 2019

ÅRSPLAN 2019

I. MØTE OG ARBEIDSPLAN

1. Møteplan

Møtedatoer for hele året fastsettes slik:

Tirsdag 5. mars

Xx

Xx

Møter utover dette vil bli avholdt etter behov.

Møtestart er kl. 09.30.

2. Oversikt over regnskaper underlagt kontrollutvalgets kontrollområde.

Følgende regnskaper skal fremlegges til behandling i kontrollutvalget:

- Kommuneregnskapet i Lyngen kommune

3. Oversikt over organer underlagt kontrollutvalgets forvaltningskontroll.

1. Lyngen kommune.
2. Overordnet analyse og plan for forvaltningsrevisjon 2016-2020 ble behandlet av kontrollutvalget i møte 12.10.2016 og av kommunestyret 22.11.2016.
3. Det kan gjennomføres eierskapskontroll og forvaltningsrevisjon av aksjeselskaper og interkommunale selskaper som eies fullt ut av Lyngen kommune alene – eller som eies av Lyngen kommune i fellesskap med andre kommuner og fylkeskommuner, og heleide datterselskaper til slike selskaper.

II. KONTROLLOMRÅDER

Kontrollutvalgets ansvarsområder er beskrevet i kommunelovens kap.12, kontrollutvalgsforskriftene (KUF) og revisjonsforskriftene (RF).

KomRev NORD IKS er ansvarlig for det kommunale revisjonsarbeidet. Kontrollutvalgets sekretariats arbeid utføres av K-Sekretariatet IKS.

1. Med utgangspunkt i revisjonens virksomhet (RF § 4)

Sekretariatet skal løpende legge frem for kontrollutvalget korrespondanse/merknader og eventuelle viktige skriv fra kommunestyret, formannskapet, administrasjonen, revisjonen, departement, fylkesmann mv.

Revisor skal skriftlig påpeke følgende forhold overfor kontrollutvalget med kopi til administrasjonssjefen:

1. mangler ved plikten til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av regnskapsopplysninger,
2. feil og mangler ved organiseringen av den økonomiske internkontrollen, jf. RF § 3, 2. ledd
3. misligheter,
4. feil som kan medføre feilinformasjon i årsregnskapet,
5. om det ikke er redegjort for vesentlige avvik mellom beløpene i den revisjonspliktiges årsregnskap og regulert budsjett slik det fremstår etter gyldige vedtak/endringer fattet på riktig beslutningsnivå,
6. begrunnelse for manglende underskrift ved bekreftelser overfor offentlige myndigheter som gis i henhold til lov eller forskrift, og
7. begrunnelse for å si fra seg oppdrag etter § 16.

Brev med påpekninger i henhold til denne opplistingen skal nummereres fortløpende.

At skriftlige påpekninger etter RF § 4 skal gjøres overfor kontrollutvalget antas å ha sammenheng med at kontrollutvalget etter KUF § 8 har plikt til å påse at de forhold som er påpekt blir fulgt opp.

2. Forvaltningsutøvelse (Jf. KUF §§ 4, 6, 9,10,11, 12 og 13 og RF § 8)

Kontrollutvalget skal i løpet av året:

1. Påse at kommunen har en forsvarlig revisjonsordning.
2. Holde seg løpende orientert om revisjonsarbeidet og påse at dette foregår i samsvar med bestemmelser som følger av lov og forskrift, god kommunal revisjonsskikk og utvalgets instruks, eller avtaler med revisor.
3. Initiere (bestille) forvaltningsrevisjonsprosjekter hos revisjonen samt motta samtlige prosjekter til behandling i utvalget.

- Innkjøpstjenesten i Nord-Troms

Følgende prosjekter for forvaltningsrevisjon forventes behandlet i 2019 i henhold til plan:

- a) Innkjøpstjenesten i Nord-Troms (igangsatt)
  - b) Eventuelt andre prosjekter iht. senere vedtak
4. Legge frem rapport for kommunestyret om resultatet av forvaltningsrevisjonen, jf. KUF § 11 og RF § 8.
5. Følge opp og rapportere til kommunestyret om hvordan kommunestyrets eventuelle merknader til rapport om forvaltningsrevisjon er blitt fulgt opp, jf. KUF § 12.

Følgende prosjekter følges opp i 2019:

- 1. *Økonomisk internkontroll og økonomistyring*
  - 2. *Innkjøpstjenesten i Nord-Troms*
6. Vedta hvilke selskapskontroller som skal gjennomføres med utgangspunkt i plan for selskapskontroll.

Kontrollutvalget har vedtatt at det skal gjennomføres eierskapskontroll i følgende selskap i 2019:

- 1. *Avfallsservice AS*
7. Vedta deltakelse på representantskapsmøter, bedriftsforsamling og generalforsamlinger i interkommunale selskaper og aksjeselskaper der kommunen eller fylkeskommuner eier alle aksjene. Innsynsretten gjelder også datterselskaper til slike selskaper.
8. Andre forhold til særskilt oppfølging:

III. ÅRSOPPGJØR/ÅRSMELDINGER

KUF § 7.

Kontrollutvalget skal avgi uttalelse til kommunestyret om årsregnskapene.

KUF § 8.

Kontrollutvalget skal gi rapport til kommunestyret hvordan kommunestyrets eventuelle merknader til årsregnskapene er blitt fulgt opp.

Kontrollutvalget skal avgi årsrapport til kommunestyret om utvalgets egen virksomhet.

IV. ANNET

KomRev NORD IKS er ansvarlig for det kommunale revisjonsarbeidet.
Kontrollutvalgets sekretariatsarbeid utføres av K-Sekretariatet IKS

Lyngseidet, 5. mars 2019

Rolf Magne Hansen

Johannes Grønnvoll

Ingunn Karlsen

Per Strømsbukt

Torill Hammervoll

Utvalg: Kontrollutvalget i Lyngen kommune	Saksnummer: 6/2019	Møtedato: 5.3.2019	Saksbehandler: Audun Haugan
--	------------------------------	------------------------------	---------------------------------------

KONROLLUTVALGETS DELTAKELSE PÅ GENERALFORSAMLINGER OG REPRESENTANTSKAPSMØTER

Innstilling til v e d t a k:

(saken fremmes uten innstilling til vedtak)

Saken gjelder:

Kontrollutvalgets rett til å være tilstede på generalforsamlinger og representantskapsmøter iht. KL § 80.

Vedlegg til saken:

- A: Trykte vedlegg: Oversikt – aksjeselskaper og interkommunale selskaper underlagt kontrollutvalgets innsynsrett
- B: Utrykte vedlegg:

Saksutredning:

Kontrollutvalget har – i henhold til kommuneloven – et ansvar når det gjelder "(..) å påse at det føres kontroll med kommunens interesser i selskaper m.m." (kml. § 77 nr. 5).

Kontrollutvalgets rett til innsyn i selskaper reguleres av kommunelovens § 80. Her begrenses innsynsretten til å gjelde interkommunale selskaper og aksjeselskaper der kommunen alene eller sammen med andre kommuner eller fylkeskommuner eier samtlige aksjer – og heleide datterselskaper til slike selskaper. Kontrollutvalget og kommunens revisor skal varsles og har rett til å være til stede på generalforsamling eller møter i representantskap og tilsvarende organ, i selskaper som nevnt i avsnittet over.

Kontrollutvalget diskuterer i møtet hvilke selskaper man ønsker å prioritere deltakelse på i 2019 – og hvem som eventuelt skal delta på vegne av utvalget, slik at sekretariatet fortløpende kan viderefremme tilsendte innkallinger og øvrige møtedokumenter til generalforsamlingene og representantskapsmøtene direkte til vedkommende.

Saken fremmes uten innstilling til vedtak.

Tromsø, den 20. februar 2019

Audun Haugan
seniorrådgiver

Orgnr.	<u>Selskapsnavn</u>	<u>Postnr/-sted</u>	Aktivt	Eier- andel	Andre eiere
964180644	Avfallsservice AS	9152 Sørkjosen	Ja	16,67 %	5 andre komm.
986358013	Bredbåndsfylket Troms AS	9019 Tromsø	Ja	0,84 %	Troms fk (80,65 %) og 23 andre komm.
979380550	Lyngenhallen Drift AS	9060 Lyngseidet	Ja	100 %	
951499528	Lyngen Servicesenter AS	9060 Lyngseidet	Ja	100 %	
953 050 099	Lyngsalpan Vekst AS	9060 Lyngseidet	Ja	73,53 %	Storfjord 26,47 %
912074161	Nord Troms Museum AS	9151 Storslett	Ja	16,67 %	5 andre kommuner
994649094	Halti Kvenkultursenter IKS	9151 Storslett	Ja	14,1 %	Troms fk og 5 andre komm.
989532960	Interkommunalt Arkiv Troms IKS (IKAT)	9293 Tromsø	Ja	?	Troms fk og øvrige kommuner i Troms
986574689	KomRev Nord IKS	9405 Harstad	Ja	0,48 %	Troms fk (ca 26 %), Tromsø k (ca 31 %) og 24 andre komm.
988064920	K-Sekretariatet IKS	9007 Tromsø	Ja	0,47 %	Troms fk (25,33 %), Tromsø k (28,06 %) og 20 andre komm.

Utvalg: Kontrollutvalget i Lyngen kommune	Saksnummer: 7/2019	Møtedato: 5.3.2019	Saksbehandler: Audun Haugan
--	------------------------------	------------------------------	---------------------------------------

OPPFØLGNING AV FORVALTNINGSREVISJONSPROSJEKT INNKJØPSSAMARBEIDET

Innstilling til vedtak:

Saken fremmes med åpen innstilling.

Saken gjelder:

Oppfølging av forvaltningsrevisjonsprosjekt angående innkjøpssamarbeidet.

Vedlegg til saken:

A: Trykte vedlegg:

- Notat fra KomRev Nord IKS av 4.2.2019

B: Utrykte vedlegg:

- Kontrollutvalgssak 7/18 m.fl.

Saksutredning:

Kontrollutvalget vedtok i møte den 4. desember 2017 å bestille et forvaltningsrevisjonsprosjekt vedrørende innkjøpssamarbeidet i Nord-Troms i samarbeid med de øvrige deltakerkommunene.¹

Overordnet prosjektskisse ble godkjent av kontrollutvalget i sak 8/18 den 22.3.2018. I prosjektskissen var det lagt til grunn at prosjektet var forventet ferdigstilt ultimo 2018. Dette under forutsetning at aktivitetsplanen holdes.

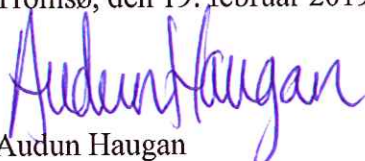
I notat fra KomRev Nord datert 4.2.2019 varsles det om at rapporten vil bli forsinket grunnet vanskeligheter med å fremskaffe dokumentasjon for de aktuelle anskaffelsene. Revisor varsler derfor at kontrollutvalgene sannsynligvis vil motta en rapport der man ikke fullt ut kan vurdere om fellesinnkjøp og rammeavtaler har skjedd i samsvar med bestemmelser i lov og forskrift om offentlige anskaffelser. Det varsles også at problemstillingen vil bli besvart ut fra den dokumentasjonen revisor faktisk har mottatt og vurderinger av det forhold at dokumentasjon ikke kan fremskaffes for avtalene. Rapporten forentes ferdigstilt medio mars.

¹ Kommunene Kvæangen, Lyngen, Nordreisa, Skjervøy og Storfjord.

Rapporten har tatt tid og det kan stilles spørsmål ved om andre avtaler – enn de som man ikke kunne fremskaffe dokumentasjon for – kunne vært undersøkt. Dette i tillegg til å behandle mangelen på dokumentasjon for de opprinnelige avtalene.

Sekretariatet kan som imidlertid – som utgangspunkt - ikke se at notatet foranlediger noen tiltak fra kontrollutvalgets side. Kontrollutvalget må imidlertid drøfte saken i møtet og saken er fremmet med åpen innstilling.

Tromsø, den 19. februar 2019

Audun Haugan
seniorrådgiver

NOTAT

Til: Kontrollutvalget Kvæningen kommune
Fra: KomRev NORD
Dato: 4.02.2019

STATUS I FORVALTNINGSREVISJONSPROSJEKTET «EVALUERING AV INNKJØPSSAMARBEIDET I NORD-TROMS»

Vi viser til pågående forvaltningsrevisjon av innkjøpssamarbeidet i Nord-Troms. Overordnet prosjektskisse fra KomRev NORD ble først vedtatt av kontrollutvalget i Kåfjord kommune i møte 18.02.2018 under sak 07/18 og deretter suksessivt av kontrollutvalgene i de øvrige kommunene, herunder av kontrollutvalget i Kvæningen i møte 22.2.2018 under sak 10/18. Prosjektskissen ble sist godkjent av kontrollutvalget i Lyngen i møte 22.3.2018, og revisor gikk deretter i gang med prosjektet. I overordnet prosjektskisse fra KomRev NORD ble det fastsatt at rapporten kunne forventes ferdigstilt ved utgangen av 2018¹ under forutsetning av at prosjektets aktiviteter kunne gjennomføres som planlagt, jf. kritiske faktorer. Videre at slike kritiske faktorer ville være knyttet til «innsamling av data, dvs. samarbeidet med kommuneadministrasjonen og innkjøpssamarbeidet i framskaffing av skriftlig dokumentasjon om muntlig informasjon».

Forvaltningsrevisjonen omhandler tre problemstillinger, hvorav problemstilling 1 lyder «*Har anskaffelser der innkjøpskontoret har medvirket til gjennomførelsen, herunder særlig fellesinnkjøp og rammeavtaler, vært i tråd med sentrale bestemmelser i lov og forskrift om offentlige anskaffelser?*». For å besvare denne problemstillingen baserer vi oss på dokumentasjon tilknyttet tre utvalgte rammeavtaler. Innhenting av slik dokumentasjon har vist seg å være utfordrende fordi det, så vidt revisor oppfatter, ikke er klart *hvor* dokumentasjonen befinner seg og *hvem* som kan bidra til å fremskaffe den. Etter dialog med Storfjord kommune ble revisor gjort oppmerksom på at noe dokumentasjon finnes i Storfjord kommune sine saksbehandlingssystemer fordi tidligere innkjøpssjef Ole Rødum¹, som har gjennomført de utvalgte anskaffelsene, hadde kontorsted i Storfjord. Vi har derfor i hovedsak henvendt oss til Storfjord kommune i forbindelse med dokumentinnsamlingen. I ettertid har det imidlertid vist seg at en del av den nødvendige dokumentasjonen også ligger i andre systemer og at det på grunn av begrensede tilganger har vært utfordrende for både Storfjord kommune og nåværende innkjøpssjef å fremskaffe denne.

Revisor etterspurte dokumentasjon for de utvalgte avtalene første gang 18.10.2018. Etter gjentatte purringer satte vi til slutt en endelig frist til 31. januar til innkjøpstjenesten for oversendelse av den etterspurte dokumentasjonen. Per 4. februar har vi mottatt *noe* etterspurt dokumentasjon, men denne er ikke tilstrekkelig til å belyse alle de tre anskaffelsene i sin helhet og besvare problemstilling 1 i forvaltningsrevisjonen slik som forutsatt. Kontrollutvalgene vil

¹ Pensjonert ved oppstart av forvaltningsrevisjonsprosjektet

sannsynligvis motta en rapport fra oss der problemstilling 2 og 3² besvares fullt ut, mens problemstilling nr. 1 besvares gjennom

- Vurderinger av den dokumentasjonen vi faktisk har mottatt – opp mot revisjonskriterier
- Vurderinger av det forhold at innkjøpssamarbeidet ikke synes å kunne fremskaffe all etterspurt dokumentasjon tilknyttet de her undersøkte avtalene

Med forbehold om at tidsfristene vi setter i forbindelse med avsluttende dialog overholdes av de aktuelle ansatte i innkjøpssamarbeidet og kommunene, regner vi med å ferdigstille vår rapport innen midten av mars måned d.å.

Med vennlig hilsen

Tone Jæger Karlstad e.f.
Forvaltningsrevisor

---

² 2. *Fungerer innkjøpssamarbeidet som beskrevet i samarbeidsavtalen?* 3. *Hva gjør den enkelte deltakerkommune for å sikre at kommunen har kompetanse på området for offentlige anskaffelser?*

Utvalg: Kontrollutvalget i Lyngen kommune	Saksnummer: 8/2019	Møtedato: 5.3.2019	Saksbehandler: Audun Haugan
--	------------------------------	------------------------------	---------------------------------------

LYNGEN KOMMUNE - REVISJONSBREV NR. 16 – ÅRSREGNSKAPET 2017

Innstilling til v e d t a k:

Kontrollutvalget viser til revisjonsbrev nr. 16, til rådmannens svar av 3.12.2018 og til revisjonens vurdering av 22.02.2019 og tar saken til orientering.

Saken gjelder:

Behandling av revisjonsbrev nr. 16 – Årsregnskap 2017.

Vedlegg til saken:

A: Trykte vedlegg:

- Revisjonsbrev nr. 16, datert 29.5.2018
- Svar fra rådmannen av 3.12.2018
- Vurdering fra revisor datert 22.2.2019

B: Utrykte vedlegg:

Saksutredning:

Ifølge revisjonsforskriften § 4 påhviler det revisor en informasjonsplikt for en rekke forhold overfor kontrollutvalget. Rapporteringen skal skje skriftlig i form av fortløpende nummererte brev, med kopi til rådmannen. Kontrollutvalget har i henhold til kontrollutvalgsforskriften § 8 en plikt til å påse at skriftlige påpekninger fra revisor blir fulgt opp.

Vi viser til revisjonens brev av 29.5.2018 – *Årsregnskap 2017 – revisjonsbrev nr. 16*. Revisjonsbrevet omhandler forhold som revisor har tatt opp i revisjonsberetningen for 2017 både under *Uttalelse om revisjonen av årsregnskapet* og *Uttalelse om øvrige lovmessige krav*.

Uttalelse om revisjonen av årsregnskapet

Investeringsregnskapet er oppgjort med å bruke kr 4.479.500,33 mer av lån enn budsjettet. Følgelig skulle investeringsregnskapet vært avsluttet med et tilvarende udekket beløp.

Uttalelse om øvrige lovmessige krav

Som følge av forbeholdet under *Uttalelse om revisjon av årsregnskapet*, har revisor konklusjon med forbehold om budsjett. Revisor viser til rådmannens kommentarer til avvikene i årsberetningen.

Revisor har også i 2017-regnskapet tatt forbehold om registrering og dokumentasjon pga. mangler ved den økonomiske internkontrollen. Revisor opplyser at noe er forbedret sammenlignet med tidligere, men at det fortsatt ikke er tilfredsstillende kvalitetssikring av det avlagte regnskapet. Regnskapet ble først avlagt 21.2., mens endelig versjon forelå vel 3 måneder seinere og uten at internkontrollen kan fremvises i form av dokumentasjon og avstemming.

Revisjonsbrevet ble behandlet av utvalget under sak 20/18 hvor det ble truffet slikt vedtak:

1. *Kontrollutvalget viser til revisjonsbrev nr. 16.*
2. *Kontrollutvalget ber rådmannen gi utvalget en redegjørelse hvilke tiltak som nå vil bli iverksatt og etablert både gjennom året og ved årsavslutningen for å oppnå nødvendig kvalitet på årsregnskapet.*
3. *Svar bes gitt kontrollutvalget innen 30. juni med gjenpart til revisjonen.*
4. *Når svar foreligger fra rådmannen, ber kontrollutvalget om en vurdering av svaret snarest fra revisjonen*

Svar har innkommet fra rådmannen i brev av 3.12.2019.

Når det gjelder forholdene ved å gjøre opp investeringsregnskapet og forbeholdet om budsjett, har rådmannen tatt revisors anmerkninger til etterretning.

Når det gjelder øvrige forhold sies det i konklusjonen:

- **Konklusjon:**

Revisjonsbrev nr. 16 (2017 – årsregnskap 2017 henviser til revisjonsberetning av 29.05.18, samtidig som både revisjonsbrevet og revisjonsberetning i det alle vesentligste omhandler forhold som detaljert er beskrevet i revisjonsoppsummeringsbrev av 29.06.2017. Administrasjonen har etter beste evne i følgeskriv til avlagt årsregnskap 2017 svart på og beskrevet hva som er gjort, hva som en jobber med og at det forventes at det også i 2018 vil bli forbedring som det er påpekt i de siste årene.

Samtidig som en vesentlig faktor, altså personalressurser og bemannings situasjonen som har stor innvirkning på hva og hvor mye vi klarer har blitt vanskeligere, spesielt i det siste året. Dette må tas i betraktning og ved bedømmelse av situasjonen. Per i dag har vi kun en person som jobber med stort sett alt på regnskap, noe som ikke var tilfellet tidligere. I tillegg til at stillingen ikke bare jobber med regnskap.

I år har vi også opplevd sykdom og sykemelding som medførte både fravær og redusert kapasitet over en vesentlig periode. Selv om kolleger stilte opp og tok noen av oppgavene, var det en vesentlig del som fikk etterslep som fortsatt jobbes med for å innhentes.

Det er ønskelig og kan være en fordel at administrasjonen i fremtiden fremlegges forslag til foreløpig rapport slik at en kan komme med bidrag til å avklare og rydde opp i små formelle feil og andre mindre vesentlige momenter før at en endelig rapport utformes. Altså, at vi får til dialog.

Sekretariatet viser for øvrig til rådmannens svar med underbilag.

Revisor har foretatt en vurdering av rådmannen tilbakemelding og har i brev av 22.2.2019 bl.a. sagt:

Når det gjelder første og andre punkt i brevet om forbehold om avslutning av investeringsregnskapet og forbehold om budsjett så har de tatt dette til etterretning og vi forutsetter at de sørger for at lignende ikke skjer i 2018.

Forbeholdet om registrering og dokumentasjon omtaler forhold som vi har påpekt i en årrekke, og vi håper at våre merknader er med på å forbedre dette i kommunen. Vi registrerer at det blir bedre, men det er ennå litt å gå på. Når det gjelder kundefordringer så er det generelt et «risikoområde» som kommunen må ha god kontroll på. Kundefordringene skal vurderes etter laveste verdis prinsipp hvilket betyr at fordringsmassen skal være vurdert mht. alder og realisme. Et godt utgangspunkt for dette er en oversikt som viser hvor gamle fordringene er (aldersfordelt saldoliste). Basert på dette skal kommune foreta en vurdering, og avsette til fremtidig tap på fordringer. Dokumentasjonen av dette skal omfatte opplysninger om beregningsmetode og de forutsetninger som beregningene bygger på, jf. forskrift om bokføring § 6-4. Vi ønsker bare å presisere at dette ikke er noe som skal gjøres bare til revisors bruk, men for å følge gjeldene regelverk.

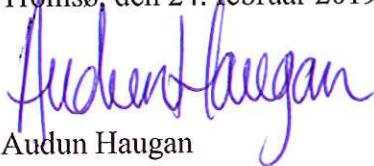
Kommunekasserer kommenterer hvordan de har tenkt å forbedre forholdene vi har kommentert vedrørende driftsmidler og noter.

Vi vurderer svaret fra kommunekasserer som tilfredsstillende. Vi vil fortsatt være i løpende dialog med kommunen og punktene vi har tatt opp vil følges opp ved revisjon av årsregnskapet for 2018.

Som det fremgår av revisors svar, har han funnet rådmannens tilbakemelding tilfredsstillende. Det fremgår også at revisor er i løpende dialog med kommunen og at punktene vil følges opp ved revisjon av årsregnskapet for 2018.

Sekretariatet innstiller etter dette på at saken tas til orientering.

Tromsø, den 24. februar 2019

Audun Haugan
seniorrådgiver

Kontrollutvalget i Lyngen kommune

Deres ref:

Vår ref:
288

Saksbehandler:
Doris Gressmyr
dg@komrevnord.no

Telefon:
77 60 05 28

Dato:
29.05.2018

REVISJONSBREV NR 16 (2017) - ÅRSREGNSKAPET 2017

Vi viser til vår revisjonsberetning datert 29.05.2018. Revisjonsberetningen har konklusjon med forbehold om årsregnskapet, forbehold om budsjett og forbehold om registrering og dokumentasjon under uttalelser om øvrige lovmessige krav. Vi ønsker å redegjøre for forholdene som er tatt inn i revisjonsberetningen.

Forbehold om avslutning av investeringsregnskapet

Kommuneloven § 47, nr. 1, fastslår at kommunestyrets bevilgninger er bindende for underordnede organ. Kommunal- og regionaldepartementet kom i 2011 med en veileder hvor de presiserer at så lenge investeringsregnskapet har bruk for den budsjetterte finansieringen skal disse postene føres i henhold til budsjett, men ikke over budsjett.

Investeringsregnskapet er gjort opp med bruk av lån på kr 63 426 500,33 som er kr 4 479 500,33 mer enn vedtatt budsjett på kr 58 947 000,-. Investeringsregnskapet skulle ha vært avsluttet med udekket på kr 4 479 500,33.

Forbehold om budsjett

Bruk av lån viser kr 63 426 500,33 mens regulert budsjett viser kr 58 947 000,00.

Se redegjørelse i avsnittet ovenfor.

Vi viser til rådmannens kommentarer til avvikene i årsberetningen.

Forbehold om registrering og dokumentasjon

Vår gjennomgang av årsregnskapet for 2017 har avdekket mangler ved den økonomiske internkontrollen. Vi skal i henhold til § 4 i forskrift om revisjon i kommuner og fylkeskommuner påpeke forholdene skriftlig til kontrollutvalget.

I oppsummeringsbrev vedrørende årsregnskapet for 2016 ble følgende tatt opp:

Ved avleggelsen av årsregnskapet for 2016 var kvalitetssikring og dokumentasjon av balansen ikke tilfredsstillende ved overlevering av regnskapet til revisjon. Dette har resultert i at revisjonen har brukt ekstra mye tid på å innhente dokumentasjon. Vi viser til lov om bokføring § 11 der det fremgår at det ved utarbeidelse av årsregnskapet skal foreligge dokumentasjon for alle balanseposter med mindre de er ubetydelige. Norsk Bokføringsstandard (NBS) nr. 5 gir utfyllende informasjon og eksempler på dette.

For å få en best mulig kvalitet på det avlagte regnskapet er det viktig at det før avleggelse gjøres en kvalitetssikring av regnskapet internt i Lyngen kommune før det oversendes revisjonen. Som en del av kommunens system for intern kontroll skal det bl.a. være etablert rutiner for avstemming av balansekontiene. En avstemming innebærer at opplysningene i regnskapet sammenlignes med underliggende dokumentasjon, at alder og realisme på fordringer, utlån og kortsiktig gjeld vurderes og at denne dokumentasjonen gjøres tilgjengelig for revisor enten elektronisk eller satt systematisk inn i en perm. Her må også underliggende dokumentasjon legges ved.

Gjennom vår revisjon av årsregnskapet for 2017 ser vi at dette er noe forbedret men det er fremdeles mangler ved avstemminger og dokumentasjon. Vi konstaterer at det har vært manglende kvalitetssikring av det avlagte regnskapet for 2017.

Vi gir her noen eksempler på manglende internkontroll:

- Kundefordringer
  - Manglende dokumentasjon, i form av for eksempel aldersfordelte saldolister, og vurderinger av fordringsmassen mht. realisme og alder. Noe er kommentert i oversendelsesbrevet til regnskapet for 2017.
- Driftsmidler
  - Manglende avstemming av aktivering i balansen i forhold til investeringsregnskapet og anleggsregisteret
- Noter
  - Flere noter hadde opplysninger som ikke var konsistente med regnskapet.

Med hilsen

Doris Gressmyr
Oppdragsansvarlig revisor

Kopi: Rådmann i Lyngen kommune
Økonomisjef
Kommunekasserer

Lyngen kommune
Rådmannen

K-Sekretariatet IKS

J.nr. 36/18

Dato: 12.12.18 Saksbeh.: AF

Arkiv: 424.7.2

K-SEKRETARIATET IKS
Postboks 6600 Langnes
9296 TROMSØ

Deres ref:	Vår ref:	Lopenr:	Arkivkode	Dato
	2018/36-21	11651/2018	210	03.12.2018

SVAR PÅ REVISJONSBREV NR 16 (2017) - ÅRSREGNSKAPET 2017

Forbehold om avslutning av investeringsregnskapet:

- **Forbehold om avslutning av Investeringsregnskapet:**
Forbeholdet tas til etterretning.

- **Forbehold om budsjett:**
Forbeholdet tas til etterretning.

Forbehold om registrering og dokumentasjon:

- **Kundefordringer:** Kommunen leverte dokumentasjon på kundefordringer per 31.12.2017 den 23.03.2018 på epost kl. 09:28, som svar på epost fra revisjon dagen før. Det ble levert spesifiserte saldoliste per kunde, med kolonner for inngående balanse, bevegelser og utgående balanse per kunde og samlet per sektor. Disse viser utgangspunktet, utviklingen og status per 31.12.2017 for hver kunde som kommunen har. I tillegg ble det levert notat på mye av det arbeidet kommunen har gjennomført på viktige regnskapsområder, samt poster vi hadde spesielt oppmerksomhet på, blant dem kundefordringer da regnskapet ble levert.

Hadde revisjon informert oss om at de i tillegg eller etter nærmere kontroll ønsket en mer spesifisert saldoliste i form av aldersfordelte saldoliste ville vi levert dette også.

- **Driftsmidler:** Driftsmidler er avstemte. Det som er aktivert ble avstemt, men at vi sliter med enkelte begrensninger i programmet: Et eksempel er at kommunen har kreditbeløp (kreditnota) i 2017 som gjelder ballbingen på Eidebakken. Dette er med i investeringsregnskapet som skal bokføres i anleggsmodulen slik at aktivert beløp stemmer med investeringen og verdien i

Telefon: 77 70 10 00
Postadresse: Strandveien 24, 9060 LYGSEIDET
Besøksadresse: Strandveien 24, 9060 LYGSEIDET

E-post: post@lyngen.kommune.no
Bankkonto: 4785 07 00059
Organisjonsnr: 840 014 932
www.lyngen.kommune.no

balansen. På grunn av at dette anlegget ble aktivert i 2016 og avskrevet i 2017 godtar ikke anleggsmodulen at kreditnota legges inn på anlegget for å rette på verdien. Dermed oppstår det differanse mellom investeringsregnskapet, balansen og anleggsmodulen.

Vi holder på med arbeid for å omstrukturere anleggskontoen i balansen slik at det er mer spesifisert om hva den enkelte anleggskonto skal inneholde for å gjøre det lettere å finne ut av innholdet i hver konto.

- **Noter:** I utgangspunktet skal alt være 100% perfekt når regnskapet leveres. Vi bruker standard rapportere som ligger i Visma, men alt ellers må gjøres manuelt på regneark og med utallige oppsummeringsceller. Under samarbeidet med revisjon skjer det også endringer som kan skape at feil av oppstillingskarakter oppstår, men ikke at selveste regnskapet er feil. Det absolutt meste fanger vi opp selv. Det er beklagelig at slik oppstår og vi jobber med å se på hvordan vår rutiner kan tilpasses for å unngå problemstillingen
- **Konklusjon:**
Revisjonsbrev nr. 16 (2017 – årsregnskap 2017 henviser til revisjonsberetning av 29.05.18, samtidig som både revisjonsbrevet og revisjonsberetning i det alle vesentligste omhandler forhold som detaljert er beskrevet i revisjonsoppsummeringsbrev av 29.06.2017. Administrasjonen har etter beste evne i følgeskriv til avlagt årsregnskap 2017 svart på og beskrevet hva som er gjort, hva som en jobber med og at det forventes at det også i 2018 vil bli forbedring som det er påpekt i de siste årene.

Samtidig som en vesentlig faktor, altså personalressurser og bemanningssituasjonen som har stor innvirkning på hva og hvor mye vi klarer har blitt vanskeligere, spesielt i det siste året. Dette må tas i betraktning og ved bedømmelse av situasjonen. Per i dag har vi kun en person som jobber med stort sett alt på regnskap, noe som ikke var tilfellet tidligere. I tillegg til at stillingen ikke bare jobber med regnskap.

I år har vi også opplevd sykdom og sykemelding som medførte både fravær og redusert kapasitet over en vesentlig periode. Selv om kolleger stilte opp og tok noen av oppgavene, var det en vesentlig del som fikk etterslep som fortsatt jobbes med for å innhentes.

Det er ønskelig og kan være en fordel at administrasjonen i fremtiden fremlegges forslag til foreløpig rapport slik at en kan komme med bidrag til å avklare og rydde opp i små formelle feil og andre mindre vesentlige momenter før at en endelig rapport utformes. Altså, at vi får til dialog.

Med hilsen

Ibrahima Mboob
kommunekasserer
Direkte innvalg: 40028538

Dette dokumentet er godkjent elektronisk og krever ikke signatur.

Vedlegg

1 Vedlegg til svar på revisjonsbrev nr 16 (2017) - Årsregnskapet 2017

Tilsvarende brev sendt til:

KOMREV NORD IKS	Sjøgata 3	9405	HARSTAD
K-SEKRETARIATET IKS	Postboks 6600 Langnes	9296	TROMSØ

Intern kopi:

Hilde Grønaas

Stig Aspås Kjærvik

158 361 00

128af1951.8c66759b-2a1a-4005-b2f5-87b2dad5720d.S

Lyngen kommune
Rådmannen

KOMREV NORD IKS
Sjøgata 3
9405 HARSTAD

Deres ref:	Vår ref:	Løpenr:	Arkivkode	Dato
	2018/36-20	9394/2018	210	03.10.2018

Svar på oppsummeringsbrev 2017

Viser til deres oppsummeringsbrev av 06.07.18 vedrørende årsregnskap 2017.

I forbindelse med oversendelse av årsregnskap for 2017 ble det også overlevert et skriv som forklarer arbeid som er gjennomført og om tilstanden på mange av de punktene som står i oppsummeringsbrevet. I tillegg er det også forklart noe av det som er planlagt gjennomført i 2018, og eller i fremtiden. Skriv vedlagt ved oversendelsen av årsregnskap 2017 er vedlagt dette skrevet.

1. Avstemming av langsiktig gjeld og renter:

Både langsiktig gjeld og renter er avstemte og regnskapet stemmer overens med årsoppgavene. Påløpte renter fra forrige år er gjort opp. Påløpte renter for 2017 er belastet regnskapet for 2017 og avsatt i balansen. Renten gjøres opp ved betaling/forfall i 2018. I 2018 vil dokumentasjon for dette bli lagt ved sammen med årsregnskapet ved overlevering.

2. Formidlingslån:

Konto 21375900 er gjennomgått og tiltak for oppfølging av restansene er igangsatt. Noen er det betalingsavtale på, noen er tvangssolgt, det er et par gjeldsordninger, noen må vi begjære tvangssalg på, og noen har vi søkt Husbanken om tapsdekning. Vi regner med å kunne komme med vurderinger på de få par som det skal settes tiltak på i løpet av 2018. Kontoen inneholder også næringsfondslån som også har få tilfeller vi må håndtere.

3. Bundne driftsfond:

Administrasjonen har brukt god tid og ressurser for å følge opp bundne driftsfond med hensyn på bruk og avsetninger. Det ble i 2017 gjennomført flere møter og sendt ut beskjed flere ganger for at vi skal ha som god oversikt over aktiviteter som skal finansieres, ubrukte midler som skal avsettes, samt at alle transaksjoner til og fra fondene dokumenteres og vedlegges

Telefon: 77 70 10 00
Postadresse: Strandveien 24, 9060 Lyngseidet
Besøksadresse: Strandveien 24

E-post: post@lyngen.kommune.no
Bankkonto: 4785 07 00059
Organisasjonsnr. 840 014 932
www.lyngen.kommune.no

bevilgningsbrev. Hvert bilag er vedlagt slik dokumentasjon og kopiert. Kopiene sendes kommunerevisjon.
Samme prosess vil bli gjennomført i 2018.

4. Innbetalt depositum:

Når det gjelder konto 23275400 med saldo på kr 63 000,- jobbes det for å finne ut hva beløpet består av fordi det ser ut som beløpet er fra veldig lang tilbake i tid, altså før 2010. Vi jobber med saken og vil komme tilbake med konkret svar.

5. Avstemming av lønn/regnskap – kontrolloppstilling:

Avstemming av lønn, regnskap- kontrolloppstilling: Lønn A07 og regnskap (hovedbok) er avstemte hver måned i 2017. Avvikene er kun manuelle førte bilag og er identifiserte og dokumentert. Vi har hatt krevende tekniske problemer med Visma i det siste (i februar), særlig med rapport. Avstemmingene leveres ved nå og vi ettersender skjema RF1022.

Betaling til selvstendig næringsdrivende (art 13702 – kjøp fra andre) er fra og med 01.01.2018 tatt ut fra lønssystemet og utbetales som leverandørfaktura. Dermed vil disse utbetalingen ikke være med i A07 og RF1022, men på RF1321 i 2018.

6. Kundefordringer:

Kundefordringene er gjennomgått og vurdert per 31.12.2017. I forbindelse med dette arbeidet har vi foretatt en del oppgjør mellom kunder og kommunen. Mange fikk utbetalt til gode beløp rett før jul, ca. til sammen kr 180 000,-. Samtidig som en del som hadde til gode beløp som skyldte kommunen penger fikk penger overført til dekning av kommunale krav. Her fikk kommunen inn mellom kr 500 000,- og kr 600 000,-.

7. Forskuddstrekk:

Forskuddstrekkkontoen, påleggstrekk og skattetrekkkontoen i bank ble avstemt hver måned gjennom året. Disse avstemmes elektronisk og ligge som en del at modulene i Visma. Utskrift av siste siden på disse ble overlevert slik at de kan sammenstilles med bankoppgavene for å kontrollere at det stemmer overens med hverandre. Kommunen har også sett den differansen tidligere og jobber med å identifisere feilen for å kunne behandle denne på riktig måte. Vi vil i 2018 se om vi kan legge disse fram på en bedre måte og som tilfredsstillers revisors ønsker/krav.

8. Feriepenger:

Differansen mellom feriepengekontoen i balansen og feriepengelisten for 2017 på kr 20 885,- vil bli korrigert i 2018.

9. Balansekontoer lønn:

Forskudd lønn konto 21607501 viser en saldo på kr 21 000,- som skal overføres til konto 21675010 som er den gjeldende kontoen. Dette gjøres i 2018 og konto 21607501 vil bli sperret for manuell boføring. Kontoene 21609901, 21675010, 21699010, 21699020, 23614020 og 23675221 av stemmes. Det vil i fremtiden legges dokumentasjon for dette og i 2018.

10. Innberetninga v økonomisk sosialhjelp:

Som det står oppsummeringsbrevet er det dokumentert for at dette er innrapportert. Kommunen vil ved overlevering av fremtidige regnskap passe på at også avstemmingsdokumentene blir overlevert. Dette vil være med i 2018.

11. Avstemming av anleggsmidler:

Som det ble informert om i overleveringsskrivet ble anleggsmidler og avskrivninger er gjennomførte i henhold til anleggsmodulen. Det er foretatt gjennomgang og arbeid for at UB skal stemme for noteopplysningene og balansetallene. Videre i 2018 har vi som formål å omorganisere konti for anleggsmidler i balansen til å gjenspeile avskrivningsgruppene. Per i dag er det for mange avskrivningsgrupper, selv om de er innenfor de gruppene som er i forskriften. I tillegg er det sammenblanding av anleggsgrupper i de forskjellige anleggskonti. Derfor finnes det forskjellige anlegg med forskjellige levetid i flere anleggskonti. Dette gjør det vanskelig om ikke umulig å ha oversikt og kontroll på hva en anleggskonto består av. Vi ønsker å ordne opp i dette, som nevnt tidligere. Vi har som mål at dette skal jobbes med i 2018, men i og med at det har vært bemanningsendringer og i tillegg sykefravær av vesentlig størrelse vil det mest realistiske være at dette muligens ikke blir ferdig før i 2019.

12. Eidebakken – ballbinge:

Kommunen har selv tatt opp med revisjon om at kredittfakturaen på kr 206 654,40 er forsøkt registrert slik at aktivert anleggsverdi reduseres tilsvarende, men at dette lar seg ikke gjøres fordi programmet godtar ikke at anlegg som er avskrevet reduseres med kreditnota. Vi har sak hos Visma for å få hjelp om dette, samtidig som vi ser om det finnes andre måter som egner seg som vi kan bruke ellers for å redusere anleggsverdien med tilsvarende verdi som i kredittfakturaen. Vi kommer med tilbakemelding når på dette når vi får en løsning.

13. Aksjer og andeler:

Kommunens aksjer i Sagat-Samid Aviiis As vil bli bokført i regnskapet i 2018.

Som det er skrevet i oppsummeringsbrevet er aksjer i Interpolar As oppført med kreditbeløp på 15 øre i regnskapet. Dette er øreavrundingsfeil som vil bli ført bort som øreavrundning i 2018.

14. Noter:

Som administrasjonen informerte om tidligere i møte med revisjon vil vi endre våre rutiner under kommunikasjonen og samarbeidet med revisjon når det gjelder endringer og oppdateringer av dokumenter slik at risiko for feil blir eliminert.

15. Årsberetning og årsmelding:

Rådmannen har i årsberetningen for 2017 tatt med egne punkt på det revisor bemerker i oppsummeringsbrevet. I årsberetning 2017 kap. 2.2 Internkontroll beskriver rådmannen hvordan det jobbes med internkontroll i Lyngen kommune, og hvilke tiltak man planlegger å iverksette. I kap. 2.4 Likestilling beskrives hva man har gjort ifht. dette. Lyngen kommune her per i dag ingen strategier på likestilling og diskriminering annet enn kommuneplanens samfunnsdel. Vi har i årsberetningen tatt med samfunnsdelens satsingsområder og gjennomgående strategier på de ulike rammeområdene, og beskrevet hvordan det jobbes med disse der også. Selv om disse punktene er tatt med i årsberetningen for 2017, ser rådmannen at vi har forbedringspotensial på disse punktene. Vi vil derfor jobbe med å forbedre disse punktene i kommende årsberetninger.

Med hilsen

Ibrahima Mboob
kommunekasserer
Direkte innvalg: 40028538

Dette dokumentet er godkjent elektronisk og krever ikke signatur.

Lyngen kommune
Rådmannen

KOMREV NORD IKS
Sjøgata 3
9405 HARSTAD

Deres ref:	Vår ref:	Løpenr:	Arkivkode	Dato
	2018/36-5	1665/2018	210	21.02.2018

Oversendelse av årsregnskap for 2017

Årsregnskap 2017 for Lyngen kommunen er nå gjort opp og avsluttet med et regnskapsmessig mindreforbruk på kr 6 683 366,84.

I 2017 har administrasjon og spesielt kommunekassen foretatt en del arbeid som har som formål å øke kvaliteten og påliteligheten av regnskapsdataene i kommunen. Dette arbeidet fortsetter også i 2018.

1. Påløpte renter fra forrige år er gjort opp. Påløpte renter for 2017 er belastet regnskapet for 2017 og avsatt i balansen. Renten gjøres opp ved betaling/forfall i 2018.
2. Konto 21375900 er gjennomgått og tiltak for oppfølging av restansene er i gang. Vi regner med å kunne komme med en konklusjon om innholdet i løpet av 2018.
3. Avstemming av pensjon: Pensjon er avstemt, og regnskapet stemmer overens med aktuarberegningens opplysninger. Avstemmingsskjema for pensjon er omorganisert og har en struktur som er veldig oversiktlig med hensyn på gruppering og sammenheng mellom de forskjellige deler av regnskapet og leverandør opplysningene skjema består av.
4. Avstemming av lønn, regnskap- kontrolloppstilling: Lønn A07 og regnskap (hovedbok) er avstemte hver måned i 2017. Avvikene er kun manuelle førte bilag og er identifiserte og dokumentert. Vi har hatt krevende tekniske problemer med Visma i det siste (i februar), særlig med rapport. Avstemmingene leveres ved nå og vi ettersender skjema RF1022.
5. Kundefordringene er gjennomgått og vurdert per 31.12.2017. I forbindelse med dette arbeidet har vi foretatt en del oppgjør mellom kunder og kommunen. Mange fikk utbetalt

Postadresse:
Strandveien 24
9060 LYGSEIDET
E-post post@lyngen.kommune.no

Besøksadresse:
Strandveien 24
Internett: www.lyngen.kommune.no

Telefon: 77701000

Bankkonto: 4785.07.00059
Organisasjonsnr. 840014932

til gode beløp rett før jul, ca. til sammen kr 180 000,-. Samtidig som en del som hadde til gode beløp som skyldte kommunen penger fikk penger overført til dekning av kommunale krav. Her fikk kommunen inn mellom kr 500 000,- og kr 600 000,-.

6. Alle Bankkonti som står i kommunens navn står bokført i kommuneregnskapet, er avstemte og innhold hovedbok stemmer overens med årsoppgaver fra bankene.
7. Lønnskostnader er periodiserte og bokførte i henhold til anordningsprinsippet mellom 2017 og 2018.
8. Leverandørgjeld har jevnlig vært kontrollert i 2017. Vi har også per 31.12.17 bed om reskontroutskrift for Lyngen kommune fra 20 leverandører. Det er kommet utskrift fra 14 av disse som er avstemt og kontrollert. Alle disse stemte med innhold i hovedboken. Det var kun to betalinger som i vårt regnskap står i 2017, mens for leverandørene det gjelder er transaksjonene bokførte i 2018.
9. Kapitalkontoen er avstemt mot drifts-, investerings- og balansekonti som korresponderer med innhold i kapitalkontoen. Beløpet kr 130 000 som gjelder Aksjer i Nord-Troms Museum AS og Lyngenfjord AS er i 2017 satt opp med riktig KOSTRA-kode. Kontoen oppsummerer nå til riktig kontogruppe. Kr 2 922 098,89 er som revisjon har beskrevet vært avvik ved bygging Lyngstunet og er aktivert i 2017 som oppskrivning. Etter avtale skal vi se om dette løser problemet i 2018.
10. Forskuddstrekkskontoen, påleggstrekk og skattetrekkskontoen i bank ble avstemt hver måned gjennom året.
11. Aksjer og andeler er gått gjennom og vurdert med hensyn på verdiene. De selskap som er oppløst er skrevet bort og fjernet fra regnskapet. I tillegg er nota endret slik at det i 2017 er en kolonne for bokført verdi i balansen og en kolonne for verdien fra aksjeoppgaven 2016. Vi mener dette gir en mer nyansert bildet av aksjer som får verdivurderinger fra skatteetaten. Lyngen kommune investerer kun i virksomheter av samfunnsmessige hensyn og har ingen markedstankegang i sitt eierskap. Derfor kan det holde at slik informasjon gjøres synlig i nota. Aksjer i Sagat bokføres i 2018.
12. Anleggsmidler og avskrivninger er gjennomførte i henhold til anleggsmodulen. Det er foretatt gjennomgang og arbeid for at UB skal stemme for noteopplysningene og balansetallene. Videre i 2018 har vi som formål å omorganisere konti for anleggsmidler i balansen til å gjenspeile avskrivningsgruppene. Per i dag er det for mange avskrivningsgrupper, selv om de er innenfor de gruppene som er i forskriften. I tillegg er det sammenblanding av anleggsgrupper i de forskjellige anleggskonti. Derfor finnes det forskjellige anlegg med forskjellige levetid i flere anleggskonti. Dette gjør det vanskelig om ikke umulig å ha oversikt og kontroll på hva en anleggskonto består av. Vi ønsker å ordne opp i dette, som nevnt tidligere.
13. Kommunekassen har foretatt kontroll på anleggsregisteret for å påse at alle anlegg som skal avskrives, avskrives. Samt at anlegg som er solgte er behandlet i henhold til retningslinjene. Vi har ikke funnet at anlegg ikke avskrives, samtidig som vi fant at anlegg som er solgte er skrevet bort og avsluttet i henhold til god regnskapsskikk.

14. Investeringsregnskapet er finansiert og avsluttet i henhold til kommunestyrets vedtak, og er gjort opp i balanse.
15. I regnskapet for 2017 har vi utarbeidet Note 7 – Langsiktig gjeld. Noten gir en oversikt over kommunens langsiktig gjeld med opptaksdato, inngående og utgående saldo, årets avdrag og renter.
16. Bundne driftsfond: Administrasjonen har brukt godt tid og ressurser for å følge opp bundne driftsfond med hensyn på bruk og avsetninger. Det ble i 2017 gjennomført flere møter og sendt ut beskjed flere ganger for at vi skal ha som god oversikt over aktiviteter som skal finansieres, ubrukte midler som skal avsettes, samt at alle transaksjoner til og fra fondene dokumenteres og vedlegges bevilgningsbrev. Hvert bilag er vedlagt slik dokumentasjon og kopiert. Kopiene sendes kommunerevisjon.
17. Sykepengerefusjon er avstemt og dokumentert hver måned i 2017.
18. Alle vedlagte utskrifter fra banker, leverandører, regnskapsutskrifter er kontrollert og bekreftet via avstemming og kontroll i henhold til lovkrav og god regnskapsskikk.
19. Med mitt navn på dette skriv vedkjenner undertegnede bekreftelse for alle dokumenter som dokumentasjon for vedlagt kommuneregnskap for Lyngen kommune, og som kontrollert og avstemte.

Med hilsen

Ibrahima Mboob
kommunekasserer
Direkte innvalg: 40028538

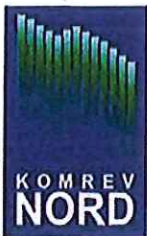
Dette dokumentet er godkjent elektronisk og krever ikke signatur.

Vedlegg

- 1 Årsregnskap 2017 - vedlegg 1
- 2 Årsregnskap 2017 - vedlegg 2
- 3 Årsregnskap 2017 - vedlegg 3

Kontrollutvalget i Lyngen kommune
v/ K-Sekretariatet

Deres ref:	Vår ref: 301/DG	Saksbehandler: Doris Gressmyr doris.gressmyr@komrevnord.no	Telefon: 77 60 05 28	Dato: 22.2.2019
-------------------	---------------------------	---	--------------------------------	---------------------------

VURDERING AV SVAR PÅ REVISJONSBREV NR 16 (2017) – ÅRSREGNSKAP 2017

Vi viser til brev fra Lyngen kommune til kontrollutvalget datert 3.12.2018. Her redegjør Kommunekasserer for forholdet som er tatt opp i revisjonsbrevet.

Når det gjelder første og andre punkt i brevet om forbehold om avslutning av investeringsregnskapet og forbehold om budsjett så har de tatt dette til etterretning og vi forutsetter at de sørger for at lignende ikke skjer i 2018.

Forbeholdet om registrering og dokumentasjon omtaler forhold som vi har påpekt i en årrekke, og vi håper at våre merknader er med på å forbedre dette i kommunen. Vi registrerer at det blir bedre, men det er ennå litt å gå på. Når det gjelder kundefordringer så er det generelt et «risikoområde» som kommunen må ha god kontroll på. Kundefordringene skal vurderes etter laveste verdis prinsipp hvilket betyr at fordringsmassen skal være vurdert mht. alder og realisme. Et godt utgangspunkt for dette er en oversikt som viser hvor gamle fordringene er (aldersfordelt saldoliste). Basert på dette skal kommune foreta en vurdering, og avsette til fremtidig tap på fordringer. Dokumentasjonen av dette skal omfatte opplysninger om beregningsmetode og de forutsetninger som beregningene bygger på, jf. forskrift om bokføring § 6-4. Vi ønsker bare å presisere at dette ikke er noe som skal gjøres bare til revisors bruk, men for å følge gjeldene regelverk.

Kommunekasserer kommenterer hvordan de har tenkt å forbedre forholdene vi har kommentert vedrørende driftsmidler og noter.

Vi vurderer svaret fra kommunekasserer som tilfredsstillende. Vi vil fortsatt være i løpende dialog med kommunen og punktene vi har tatt opp vil følges opp ved revisjon av årsregnskapet for 2018.

Med hilsen

Doris Gressmyr
oppdragsansvarlig revisor

Utvalg: Kontrollutvalget i Lyngen kommune	Saksnummer: 9/2019	Møtedato: 5.3.2019	Saksbehandler: Audun Haugan
--	------------------------------	------------------------------	---------------------------------------

VURDERING AV UAVHENGIGHET – OPPDRAGSANSVARLIG FORVALTNINGSREVISOR

Innstilling til v e d t a k:

Kontrollutvalget tar oppdragsansvarlig forvaltningsrevisor Knut Teppan Vik vurdering av egen uavhengighet til etterretning.

Saken gjelder:

Behandling av uavhengighetserklæring fra oppdragsansvarlig forvaltningsrevisor i KomRev NORD.

Vedlegg til saken:

A: Trykte vedlegg: Uavhengighetserklæring oppdragsansvarlig forvaltningsrevisor datert 11.1.2019

B: Utrykte vedlegg:

Saksutredning:

Krav til revisors uavhengighet og objektivitet ved gjennomføring av oppgavene fremgår av kommunelovens § 79. Det må ikke foreligge særegne forhold eller at revisor har en slik tilknytning til oppdraget, dets ansatte eller tillitsmenn, som kan svekke revisors uavhengighet og objektivitet. I forskrift om revisjon § 15, 1. ledd er det bestemmelse om dokumentasjon av revisors uavhengighet i forhold til revisjonsoppdraget:

Den som foretar revisjon skal løpende vurdere sin uavhengighet. Oppdragsansvarlig revisor skal hvert år, og ellers ved behov, avgi en skriftlig egenvurdering av sin uavhengighet til kontrollutvalget.

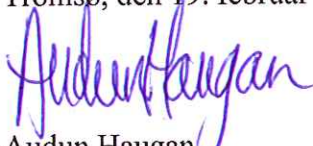
Disse vurderingene skal skje løpende, men minimum en gang hvert år og ellers ved behov. Uavhengighet og objektivitet er grunnleggende for at revisor skal kunne utøve sin funksjon. Revisor må derfor selv identifisere forhold som kan medføre en risiko i forhold til uavhengighet og objektivitet. Dersom det oppstår tilfeller der det stilles spørsmål knyttet til uavhengigheten, skal den oppdragsansvarlige revisoren gi melding om dette til kontrollutvalget. I slike tilfeller vil det være rimelig at revisor avgir en ny egenvurdering.

Selv om kravet bare gjelder den oppdragsansvarlige forvaltningsrevisoren, antas det at samtlige revisorer på oppdraget gir en tilsvarende vurdering til den oppdragsansvarlige forvaltningsrevisoren i forhold til den enkelte sitt tildelte arbeidsområde. Forholdet forutsettes å bli dekket av revisors interne kontroll.

Vedlagt følger oppdragsansvarlig forvaltningsrevisor Knut Teppan Vik sine vurderinger av egen uavhengighet. Uavhengighetserklæringen viser hvilke vurderinger som skal gjøres, og hennes vurderinger til de enkelte punktene. Kravet til vandel er dokumentert med politiattest tidligere.

Etter K-Sekretariatets syn er det ikke noe i vedlagte vurdering som tilsier at Knut Teppan Vik ikke skal være i stand til å utføre revisjonsarbeidet overfor Lyngen kommune på en objektiv og forsvarlig måte.

Tromsø, den 19. februar 2019

Audun Haugan
seniorrådgiver

Kontrollutvalget i Lyngen kommune
v/K-Sekretariatet IKS
Postboks 6600
9296 TROMSØ

Deres ref:	Vår ref:	Saksbehandler:	Telefon:	Dato:
	/ktv	Knut Teppan Vik ktv@komrevnord.no	77 60 05 25 98 81 91 14	11.1.2019

Vurdering av oppdragsansvarlig forvaltningsrevisors uavhengighet i forhold til Lyngen kommune

Innledning

I henhold til forskrift om revisjon i kommuner og fylkeskommuner (revisjonsforskriften) § 12 skal oppdragsansvarlig revisor ha ført en hederligandel. Oppfølging av dette kravet tilligger kontrollutvalget.

Ifølge revisjonsforskriften § 15 skal oppdragsansvarlig revisor hvert år, og ellers ved behov, avgi en skriftlig egenvurdering av sin uavhengighet til kontrollutvalget. Krav til uavhengighet og objektivitet gjelder også for revisors medarbeidere, men det er kun oppdragsansvarlige revisorer som plikter å legge fram en skriftlig vurdering for kontrollutvalget.

Lovkrav til revisors uavhengighet

Følgende framgår av kommuneloven § 79:

“Den som foretar revisjon for en kommune eller fylkeskommune kan ikke ivareta revisjons- og kontrolloppdrag for kommunen eller fylkeskommunen dersom revisor eller dennes nærstående har en slik tilknytning til revidert eller kontrollert virksomhet, dens ansatte eller tillitsmenn, at dette kan svekke revisors uavhengighet og objektivitet. Det samme gjelder dersom det foreligger særegne forhold som er egnet til å svekke tilliten til revisors uavhengighet og objektivitet ved gjennomføring av oppgavene. Ansettelse som revisor i kommunen eller fylkeskommunen, eller i en interkommunal samarbeidsordning, medfører ikke i seg selv at revisoren mangler nødvendig uavhengighet og objektivitet.”

Som nærstående regnes

- ektefelle og en person som vedkommende bor sammen med i ekteskapsliknende forhold
- slektninger i rett oppstigende eller nedstigende linje og søsken, og deres ektefeller eller personer som de bor sammen med i ekteskapsliknende forhold og slektninger i rett oppstigende eller nedstigende linje og søsken til en person som nevnt under bokstav a.”
-

Krav til kommunerevisors uavhengighet er nærmere spesifisert i revisjonsforskriften § 13, som slår fast at revisor ikke kan inneha andre stillinger hos kommunen eller fylkeskommunen eller i virksomhet som den kommunen eller fylkeskommunen deltar i ved siden av revisoroppdraget. Revisor kan heller ikke være medlem av styrende organer i virksomhet som kommunen eller fylkeskommunen deltar i. Og videre framgår det av § 13 i revisjonsforskriften at revisor ikke kan delta i, eller ha funksjoner i annen virksomhet når dette kan føre til at vedkommendes interesser kommer i konflikt med interessene til oppdragsgiverne eller på annen måte er egnet til å svekke tilliten til den som foretar revisjon.

I tillegg til ovenstående gjelder følgende begrensninger for den som foretar revisjon for en kommune/fylkeskommune, jf. revisjonsforskriften § 14:

- revisor kan ikke utføre rådgivnings- eller andre tjenester der dette er egnet til å påvirke eller reise tvil om revisors uavhengighet og objektivitet
- revisor kan ikke yte tjenester som hører inn under den revisjonspliktiges (dvs kommunens) egne ledelses- og kontrolloppgaver
- revisor kan ikke opptre som fullmektig for den revisjonspliktige, unntatt ved bistand i skattesaker etter domstoloven.

Oppdragsansvarlig forvaltningsrevisors vurdering av uavhengighet

Pkt 1: Ansettelsesforhold	Undertegnede har ikke ansettelsesforhold i andre stillinger enn i KomRev NORD IKS.
Pkt 2: Medlem i styrende organer	Undertegnede er ikke medlem av styrende organ i noen virksomhet som Lyngen kommune deltar i.
Pkt 3: Funksjoner i annen virksomhet	Undertegnede deltar ikke i og innehar heller ikke funksjoner i annen virksomhet på måter som kan føre til interessekonflikt eller svekket tillit til rollen som revisor.
Pkt 4: Nærstående	Undertegnede har ikke nærstående som har tilknytning til Lyngen kommune som har betydning for uavhengighet og objektivitet.
Pkt 5: Rådgivnings- eller andre tjenester som er egnet til å påvirke revisors habilitet	<p>Før slike tjenester utføres, gjør undertegnede en vurdering av rådgivningens eller tjenestens art i forhold til revisors uavhengighet og objektivitet. Dersom vurderingen konkluderer med at utøvelse av slik tjeneste kommer i konflikt med bestemmelsen i forskriften § 14, utfører vi ikke tjenesten. Revisor vurderer hvert enkelt tilfelle særskilt.</p> <p>Revisor besvarer løpende spørsmål/henvendelser som er å betrakte som veiledning og bistand og ikke revisjon. Undertegnede er bevisst på at også slike veiledninger skjer med varsomhet og på en måte som ikke binder opp revisors senere revisjons- og kontrollvurderinger.</p> <p>Undertegnede har ikke ytet rådgivnings- eller andre tjenester overfor Lyngen kommune som kommer i konflikt med denne bestemmelsen.</p>

Pkt 6: Tjenester under kommunens egne ledelses- og kontrolloppgaver	Undertegnede har ikke ytet tjenester overfor Lyngen kommune som hører inn under kommunens egne ledelses- og kontrolloppgaver.
Pkt 7: Fullmektig	Undertegnede opptrer ikke som fullmektig for Lyngen kommune.
Pkt 8: Andre særegne forhold	Undertegnede kjenner ikke til andre særegne forhold som er egnet til å svekke tilliten til uavhengighet og objektivitet.

Tromsø, 11. januar 2019

Knut Teppan Vik
Oppdragsansvarlig forvaltningsrevisor
KomRev NORD IKS

Utvalg: Kontrollutvalget i Lyngen kommune	Saksnummer: 10/2019	Møtedato: 5.3.2019	Saksbehandler: Audun Haugan
--	-------------------------------	------------------------------	---------------------------------------

KOMMUNENS EIERSTRATEGI I SELSKAPER

Innstilling til vedtak:

Saken fremmes med åpen innstilling.

Saken gjelder:

Kommunens eierstrategi i selskaper.

Vedlegg til saken:

A: Trykte vedlegg:

B: Utrykte vedlegg:

- Eierskapsmelding for Lyngen kommune av 2016
- Utskrift av relevante sider fra Ot.prp. 46 L (2017–2018)

Saksutredning:

Kontrollutvalget drøftet under sak 401/18 spørsmål i tilknytning til kommunens eierstrategi for sine selskaper.

Kontrollutvalget traff følgende vedtak i saken:

Kontrollutvalget ber sekretariatet – i lys av drøftelsene i møtet - se på mulige selskapskontroller rettet mot kommunens eierstrategi og uttrykte formål med de enkelte selskap.

Ifølge regnskapet for 2017 har Lyngen kommune eierinteresser i følgende selskaper:

Selskaps navn	Henvisning balansen	Eierandel i selskapet	Balansført verdi		Aksjeoppgavens verdi
			2017	2016	2016
AKSJER I TROMSPRODUKT	22170020		kr	20 000	kr -
AL GRENDEHUS - JÆGERVATN	22170180		kr	34 200	kr -
AVFALLSERVICE AS	22170350	5	kr	50 000	kr -
BIBLIOTEKSENTRALEN, 3 ANDELER	22170040		kr	900	kr -
BREDBÅND TROMS	22170401	16 000	kr	16 000	kr -
FURUSTUA AL, 280 ANDELER	22170090		kr	70 000	kr -
HALTI KVENKULTURSENTER I NORDREISA 09	22170405		kr	10 000	kr -
KLP-EGENKAPITAL 1999	22170400		kr	9 099 849	kr -
KOM REV NORD EGENKAPITALINNSKUDD	22170011		kr	62 958	kr -
KS- EGENKAPITALINNSKUDD	22170403		kr	12 264	kr -
KVALVIK & OMENG VANNVERK, ANDELER	22170300		kr	10 000	kr -
KVEØYFORBINDELSEN, AKSJETEGNING	22170290	4	kr	1 000	kr 255
LATTERVIK SMÅBÅT OG SJARKHAVN	22170230		kr	75 000	kr -
LYNGEN ARBEIDSSAMVIRKE AS, AKSJER	22170280		kr	125 000	kr -
LYNGEN LAM BA	22170404		kr	20 000	kr -
LYNGEN SERVICESENTER, AKSJER	22170270	395	kr	1 975 000	kr 15 283 793
VISIT LYNGENFJORD AS	22170410	300 000	kr	100 000	kr 27 631
LYNGENHALLEN DRIFT AS	22170380	10	kr	100 000	kr -
MIT-FABLAB NORWAY	22170402		kr	50 000	kr -
NORD TROMS MUSEUM AS 2013 AKSJER	22170409		kr	30 000	kr -
NORD-NORSK FJELLOVERVÅKNING	22170406		kr	-	kr -
NORD-NORSK HESTESENTER AS	22170340	5	kr	5 000	kr 33 198
NORD-TROMS REGIONRÅD, AKSJER	22170380		kr	112 500	kr -
ROTTENVIK GRENDEHUS, ANDELER	22170190		kr	35 000	kr -
ULLSFJORDFOBINDELSEN	22170407	50	kr	50 000	kr 13 260
Sum			kr	12 064 671	kr 15 358 138

Drøftelsene i forrige møte rettet seg mot flere forhold rundt kommunens eierskap, men sekretariatet forstår problemstillingen til om kommunen har en klart uttrykt strategi med eierskapet i sine selskaper.

En eierstrategi er kommunens/eiers rammer og retningslinjer for eierskapet og sier hva kommunen vil som eier, d.v.s. hvilket formål kommunen har for selskapet, hva selskapet skal drive med, osv. Ut fra en forsvarlig forvaltning – også av selskaper – har det lenge vært anbefalt at kommunene lager en eierskapsmelding for sine selskaper med en uttrykt eierstrategi.

Etter det sekretariatet kan se har Lyngen kommune utarbeidet en eierskapsmelding i 2016, se vedlegg 1.

Eierskapsmeldingen ble behandlet som sak 35/16 i kommunestyret, hvor vedtaket lød:

«Lyngen kommune er eier eller deleier av flere selskaper, organisert som aksjeselskap, kommunale foretak, IKS, har interesser i KLP, falleierlag med mere. Lyngen kommune ønsker å ha en egen eierskapsmelding for å bedre legge til rette for å være en god forvalter av samfunnets verdier, og gjennom å innta en aktiv rolle utøve sin eierinteresse på en faglig, etisk og økonomisk god måte. Lyngen kommune godkjenner vedlagte eierskapsmelding.»

Det foreligger derfor i dag en eierskapsmelding for kommunens selskaper, men denne er begrenset til visse overordnede prinsipper for eierskapet. Kommunens formål og strategi med det enkelte selskap mangler i dagens eierskapsmelding.

Det er imidlertid gjort endringer i dagens kommunelov, hvor utarbeidelse av eierskapsmeldinger blir gjort obligatorisk. Det er vedtatt en ny bestemmelse i kommuneloven § 26-1 som lyder:

§ 26-1. Eierskapsmelding

Kommuner og fylkeskommuner skal minst én gang i valgperioden utarbeide en eierskapsmelding som skal vedtas av kommunestyret eller fylkestinget selv.

Eierskapsmeldingen skal inneholde

- a) kommunens eller fylkeskommunens prinsipper for eierstyring*
- b) en oversikt over selskaper, kommunale eller fylkeskommunale foretak og andre virksomheter som kommunen eller fylkeskommunen har eierinteresser eller tilsvarende interesser i*
- c) kommunens eller fylkeskommunens formål med sine eierinteresser eller tilsvarende interesser i virksomhetene nevnt i bokstav b.*

Bestemmelsen vil settes i kraft fra første konstituerende kommunestyremøte i 2019.

Ut fra dette, vil det bli obligatorisk for kommunen å utarbeide en eierskapsmelding hvor kommunen må beskrive formålet med sine eierinteresser eller tilsvarende interesser «i virksomhetene», se bokstav c. I dette ligger et krav om å utarbeide en egen eierstrategi knyttet til hvert enkelt selskap. Sekretariatet viser for øvrig til utskriften fra Odelstingsproposisjonen for en nærmere beskrivelse av eierskapsmeldinger og bakgrunnen for bestemmelsen, se vedlegg 2.

Administrasjonen vil ikke ha noen lovfestet rolle i eierstyringen av selskaper. Det sies imidlertid i forarbeidene følgende:

«Administrasjonen har i dag ingen lovfestet rolle i eierstyringen av selskaper utover det som følger av kommunelovens generelle regler om administrasjonssjefens ansvar for at saker som legges fram for folkevalgte organer, er forsvarlig utredet. Som ellers skal administrasjonen også følge opp vedtak fra folkevalgte. Utvalget foreslår ikke mer spesifikk angivelse i loven av administrasjonens rolle i eierstyringen.

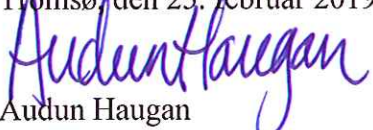
Det foreslåtte lovkravet om eierskapsmelding vil bidra til å styrke den administrative behandlingen av saker om eierstyring. Lovfestingen innebærer at eierskapsmeldingen skal behandles i kommunestyret, og forberedes av administrasjonen. Utvalget understreker samtidig at eierstyring er en sentral oppgave for de folkevalgte, og ikke noe de kan overlate til administrasjonen. Administrasjonens rolle er å styrke de folkevalgtes rolle i eierstyringen.»

Det vil derfor være administrasjonen som skal utarbeide og legge frem eierskapsmeldingen for kommunestyret. Gjennom utarbeidelsen av forslag til eierskapsmelding vil administrasjonen kunne legge til rette for å styrke eierstyringen og de folkevalgtes rolle.

Ut fra at det vil bli gjort obligatorisk med en mer utfyllende eierskapsmelding enn hva som er vedtatt i dag, foreslår sekretariatet at eventuelle kontroller av kommunens eierskap avventes til ny eierskapsmelding er utarbeidet og vedtatt av kommunestyret.

Saken må imidlertid drøftes av utvalget og saken fremmes derfor med åpen innstilling.

Tromsø, den 25. februar 2019

Audun Haugan
seniorrådgiver

Lyngen kommune

EIERSKAPSMELDING 2016

Eierskapsmelding Lyngen kommune

Innledning

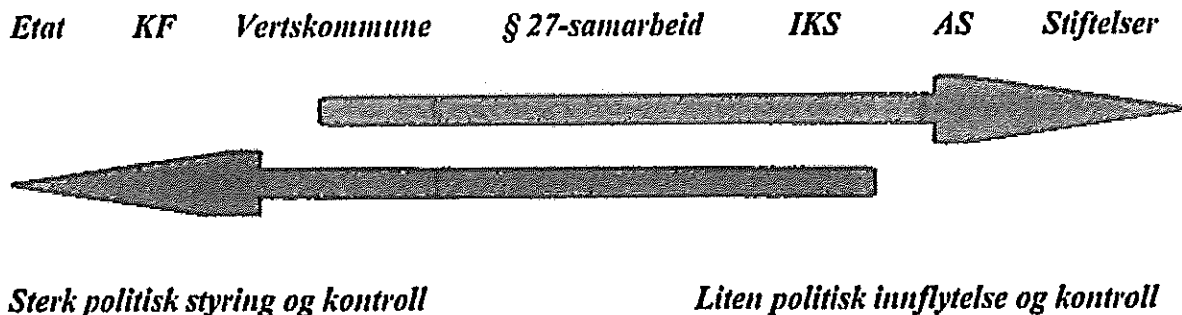
Lyngen kommune, i likhet med øvrige kommuner i landet, har stor frihet til å organisere sin virksomhet og sine tjenester slik de finner det hensiktsmessig. Dette kan de innenfor kommunen som juridisk person eller gjennom etablering av selvstendige selskaper, rettssubjekter.

Våre selskaper er innenfor et begrenset område, men spennvidden er stor. Hovedvekten av våre selskaper opererer innenfor eiendomsdrift, forretningsmessig tjenesteyting, kraft og en del annen virksomhet.

Kommuner er etter lovverket pålagt å ha ansvar for og utføre en rekke oppgaver knyttet til forvaltningen av offentlige tjenester, og ivaretagelse av allmennhetens behov. Men kommuner kan også være eiere av næringsdrivende foretak og drive slik virksomhet selv innenfor kommunens rammer, så lenge kommunelovens og andre lovverks rettslige rammer overholdes. Så lenge ikke noe særskilt følger av lov, kan kommunene organisere virksomheten slik de finner det mest formålstjenlig.

Lyngen kommune ønsker å ha en egen eierskapsmelding for å bedre legge til rette for å være en god forvalter av samfunnets verdier. Det har gjennom de siste tiåra vært en del negativ fokus på kommuner som forvaltere, gjennom mislighold og korrupsjonssaker. Det å ha fokus på eierskap synliggjør at politikerne må påta seg en annen rolle enn det som tradisjonelt har vært oppfattet som en politikerrolle. Dette med selskapsdannelse stiller store krav til samfunnsansvar både hos eierne og hos selskapene. For vår del vil det å bli mer bevisst utførelse av riktig eierskap og styring av og i selskap i seg selv medføre en gevinst. Kommunens ledelse, både politisk og administrativt, vil gis bedre grunnlag for refleksjon og meldingen vil gi informasjon og på sikt medføre bedre omdømme både for kommunen som tjenesteyter og forvalter og for de selskap vi eier eller er medeier i.

Nedenstående figur illustrerer graden av kommunestyrets mulighet for styring og kontroll ved ulike organisasjonsformer.

Lyngen kommunes eierskapsstrategi

Folkevalgtopplæring

Det er viktig at våre folkevalgte får innsikt i de ulike roller man har som folkevalgt og i mange tilfeller også som styremedlem og representantskapsmedlem. Kommunens folkevalgte må ha en bevissthet om roller, styringslinjer og ansvarsfordeling. Ordfører har en særstilling som bindeledd mellom selskapene og kommunestyret, og dette bør derfor også inngå i folkevalgtopplæringen. I samme forbindelse bør rådmannen med sin rolle og funksjon klargjøres for kommunestyret. Vårt kommunestyre inkluderer denne opplæringen i sin folkevalgtopplæring i regi av KS.

For å styrke kompetanse og sikre informasjon til kommunestyrepolitikere bør det årlig, helst gjennom gjennomføring av eiermøter, gis informasjon om status for selskapene, drift og nøkkeltall.

Eierskapsmeldinger

Vi definerer eierskapsmelding som et overordnet politisk styringsdokument for virksomheter som er lagt til annet rettssubjekt, eget styre eller en vertskapskommune eller til et annet interkommunalt organ. Vi inkluderer interkommunalt samarbeid i eiermeldingen (selv om den primært skal ha fokus på selskaper).

Eiermeldingen skal inneholde følgende momenter:

1. Oversikt over kommunes virksomhet som er lagt til selskaper og samarbeid
2. Kommunale prinsipper for eierstyring
3. Overordnet strategi for selskapene kan drøftes hvis behov, evt. revisjon av selskapenes vedtekter (særlig ved nye selskaper og dersom selskap skal endre formål).

Eierskapsmeldingen skal sikre våre lokalpolitikere nødvendig informasjon og tydeliggjøre deres ansvar. Kommunestyret skal ikke gjennom eierskapsmeldingen detaljstyre selskapene, men bidra til å sikre samhandling og kommunikasjon mellom kommunen som eier og selskapene og omverdenen.

Revisjon av vedtekter

Dersom kommunestyret skal ivareta strategisk drift av selskaper må ordfører og/eller kommunestyret bidra til en klar og presis formulering av forventninger til selskapet. Kommunen som eier bør klargjøre sine forventninger til styret og selskapet gjennom selskapsstrategiene.

Det er eierens ansvar å sørge for at selskapet med begrenset ansvar har forsvarlig selskapskapital, og styrte har handleplikt dersom egenkapitalen blir for lav. Styret skal i henhold til aksjeloven foreslå utbytte innenfor de begrensninger aksjeloven setter for adgangen til å utdele utbytte. Det er derfor viktig at eierne har forventninger om en utbyttepolitikk som gjør at selskapets formål kan realiseres. På den annen side skal ikke selskaper akkumulere høyere egenkapital enn det som er nødvendig for å drive forretningsmessig og for å oppnå eierens mål med virksomheten.

Vurdering av selskapsform

For kommunen er valg av selskapsform viktig i forhold til mulighet for politisk styring og kontroll. Videre vil selskapsform også ha betydning til markedsmessige forhold og evne til å ta risiko. Når en virksomhet skal yte tjenester til eierne i egenregi er ofte kommunale foretak og interkommunale selskap (IKS) hensiktsmessige organisasjonsformer.

Stiftelser som organisasjonsform bør kommunen være oppmerksom på. Kommunen står fritt til å fastsette formål og stiftelsen er et selvstendig rettssubjekt. Men en stiftelse har likevel ingen eiere, og man kan derfor ikke fritt oppløse stiftelsen. Kommunen har heller ingen mulighet til å utøve eierstyring og opprette en økonomisk eierinteresse i de verdier som knyttes til en stiftelse.

Skille monopol og konkurransevirkosomhet

Lyngen kommune skal påse at selskaper vi har eierinteresse i skiller ut virksomheter som driver i konkurranse med private fra monopolvirksomhet for å unngå mistanke om rolleblending. Unntak bør bare gjøres der det kan godtgjøres samdriftsfordeler som tilsier at man må ha felles organisering.

Innenfor energibransjen er selskapene pålagt å skille ut monopoldelen (nettvirksomhet) der selskapet har mer enn 100.000 nettkunder, jmfør Energiloven.

Ved å skille i egne selskaper bidrar kommunen til at selskapene er utsatt for samme driftsrisiko som private, og man unngår mistanke om ulovlig offentlig støtte, kryssubsidiering og annen misbruk av markedsrett.

Mange offentlige selskaper er tildelt oppgaver i egenregi eller har enerett til å utføre visse oppgaver og har derfor monopol på noen tjenester samtidig som de konkurrerer på andre tjenester. Ett eksempel på slike monopolvirksomheter er kommunale renovasjonsvirksomheter. I utgangspunktet vil etterlevelse av selvkostprinsippet umuliggjøre kryssubsidiering og underprising av den del av virksomheten som konkurrerer med private. Slike selskaper er pliktig å føre eget selvkostregnskap. Kommunene bør ha et funksjonelt skille for å unngå mistanke om brudd på det relevante lovverket.

Tilsyn og kontroll

Kontrollutvalget skal på kommunestyrets vegne påse at det føres kontroll med kommunens eierinteresser i selskaper, og skal sikres gode rammebetingelser slik at de har mulighet til å utøve sin funksjon på en god måte.

Kontrollutvalget skal minst én gang i valgperioden utarbeide en plan for gjennomføring av selskapskontroll som skal vedtas av kommunestyret. Med utgangspunkt i planen skal kontrollutvalget avgi rapport til kommunestyret om gjennomførte kontroller samt resultatene av disse. Kommunestyret kan, innenfor kommunelovens bestemmelser, fastsette regler for selskapskontrollen, herunder hvilke dokumenter som uoppfordret skal sendes kontrollutvalget med angivelse av hvem denne plikten påhviler. Kontrollutvalget og kommunens revisor skal varsles når generalforsamling/representantskap og tilsvarende organer avholder møter, og de har rett til å være til stede på slike møter.

I kommentar til årsregnskapet skal kommunen opplyse om hvordan den samlede virksomheten i kommunen er organisert, med bl.a. om kommunen har opprettet kommunale foretak, er deltaker i interkommunalt samarbeid eller deltakere i interkommunale selskaper eller har eierinteresser i aksjeselskaper.

Den enkelte kommune bør sammen med øvrige eiere avtale hvordan selskapskontrollen best kan samordnes mellom eierkommunene. Som orientering til kommunene og deres kontrollutvalg, bør selskapene med flere kommuner som eiere, opplyse i årsmeldingen om de selskapskontrollene som er gjennomført i løpet av året.

Kontrollutvalgets oppgave i forbindelse med selskapskontroll er todelt; en obligatorisk del som benevnes eierskapskontroll og en frivillig del som kan omfatte forvaltningsrevisjon. Det er opp til kommunestyret å avgjøre om selskapskontrollen også skal omfatte forvaltningsrevisjon som innebærer systematiske vurderinger av økonomi, produktivitet, måloppnåelse og virkninger ut i fra kommunestyrets vedtak og forutsetninger.

Eierskapskontrollen har følgende to hovedfokus:

- Fører vår kommune kontroll med sine eierinteresser?
  - Har kommunen etablert rutiner for oppfølging og evaluering av sine eierinteresser?
  - Er rutinene gode nok, og blir de fulgt?
- Utøves kommunens eierinteresser i samsvar med kommunestyrets vedtak og forutsetninger, aktuelle lovbestemmelser og etablerte normer for god eierstyring og selskapsledelse?

Eierskapskontroll innebærer en vurdering av eierskapsutøvelsen og forhold knyttet til rapportering og informasjonsflyt fra et eierperspektiv.

Eierrepresentasjon

Eierstyringen skal skje gjennom eierorganet for selskapene (eks. generalforsamling) og ikke gjennom styrene. Kommunen etablerer forutsigbar kommunikasjonsform mellom kommunestyret og eierorgan for sine AS og IKS. Dette bidrar til å sikre engasjement og reell politisk avklaring av eierorganets myndighet.

Vår kommune har som hovedregel oppnevning av ordfører til eierorganer. Dette bidrar til å forenkle samhandling og kommunikasjon mellom kommunestyrene og eierorganet. Aksjeloven sier ikke noe om hvem som skal møte som aksjonær. Dette vil etter kommuneloven være kommunestyret med mindre vedtektene sier noe annet. Ordfører eller andre kommunestyrerepresentanter kan møte etter fullmakt og stemme på generalforsamling. Dette er mest hensiktsmessig når det er flere aksjonærer.

Medlemmer av et representantskap (IKS) er personlig medlemmer og i motsetning til aksjeloven tillates det ikke at andre møter etter fullmakt. Det bør derfor utnevnes vara for representantskapsmedlemmene. Leder av representantskapet bør ikke sitte som observatør i styret i interkommunale selskaper da dette er en uheldig sammenblanding som kan svekke tilliten til representantskapet som opptrer på vegne av eierne.

Eiermøter

Styreleder og daglig leder har plikt til å delta på generalforsamlingen i aksjeselskap. Andre styremedlemmer har rett, men ikke plikt. Revisor har rett til å være tilstede og noen ganger plikt når de saker som skal behandles gjør dette nødvendig.

For de interkommunale selskapene har styrets leder og daglig leder plikt til å være tilstede på representantskapsmøte. Dette gjelder ikke for revisor, men det anbefales å følge aksjelovens regler på dette punkt. Det anbefales at denne retten varsles uavhengig av organisasjonsform. Kommunestyrene ber om at det er obligatorisk deltakelse for både daglig leder, styrets leder og revisjon uavhengig av organisasjonsform. IKS-loven regulerer ikke eksplisitt fullmaktsforhold, men departementet har i et rundskriv, sak 05/3032 kommet til at fullmaktsordning ikke kan benyttes i interkommunale selskap.

I tillegg til generalforsamling/representantskap kan det arrangeres andre eiermøter. Det enkelte kommunestyre vurderer selv behov for, og hvordan slike eiermøter skal gjennomføres.

Profesjonelle styrer

Lyngen kommune skal etterstrebe profesjonalitet i sine styrer. Å påta seg et styreverv i et aksjeselskap eller interkommunale selskap, er et personlig verv. Det betyr at man ikke representerer verken partier, kommunen eller andre interessenter, men ivaretar bedriftens interesser på best mulig måte sammen med resten av styret og ut fra selskapets formål. Det følger naturlig av at profesjonelt eierskapet utøves gjennom eierorgan.

Kommunene støtter seg til anbefaling fra KS om at man skal etterstrebe at styret opptrer kollegialt og at styremedlemmene samlet har den nødvendige kompetanse på plass. Faglig forankret styreoppnevning skaper trygghet, og styret kan opptre både som generalist og fagspesifikt. Dette innbefatter følgende:

Krav til kompetanse

- Kunnskap om aksjeloven, IKS-loven, kommuneloven, andre relevante lover, forskrifter og avtaler som har betydning for selskapets drift.
- Kunnskap om selskapets formål, vedtekter, organisasjon og historie.
- Kompetanse om private og kommunale regnskapsprinsipper, evne til å lese økonomiske utviklingstrekk og foreta nødvendige grep når nødvendig.

- Kompetanse på offentlig forvaltning og de politiske og samfunnsmessige utfordringene til enhver tid.
- Spesialistkompetanse og erfaring på et eller flere områder som for eks. juss, økonomi, markedsføring, forvaltning, kommunalkunnskap, teknikk, HMS, ledelse, organisasjon.
- Ha kunnskap om trender og utviklingstrekk innenfor bransjen.
- Ha kunnskap om konkurrerende virksomheter.

Krav til egenskaper

- Gleder av, og vilje til å jobbe for, å oppnå gode resultater.
- Ha glede av å få tilført kontinuerlig kompetanse.
- Ha mot til å stille kritiske spørsmål til daglig leder og andre i styret.
- Ha evne til å finne fram til løsninger som styret samlet kan gå for.
- Ha evne til å stille spørsmål uten å ha svaret.
- Ha evne og vilje til å prioritere tid til arbeidet i styret.
- Høy integritet, herunder evnen til å tie om forretningsmessige transaksjoner og strategiske beslutninger.
- Ha evne til å gi selskapet et godt omdømme.
- Ha evne til å tilegne seg spesiell kompetanse om selskapet.
- Akseptere at styreleder er styrets talsmann utad.

Valgkomité for styreutnevning i AS og IKS

Kommunene har ansvar for å sikre et styre med nødvendig kompetanse til å lede selskapet i tråd med eiers formål. Kommunene velger sine styrever ut fra at styret er et kollegialt organ og ut fra formelle krav til kompetanse og selskapets egenart.

Bruk av valgkomité bidrar til fokus på komplementær kompetanse og skape skille mellom eierstyring og eierorgan på den ene siden og styrets rolle som ansvarlige for selskapet på den andre. Ved AS og IKS er det eierorgan som utnevner styre. Vi skal i lys av dette benytte valgkomiteer der det er hensiktsmessig.

Kompetansevurdering av selskapsstyrer

Lyngen kommune anbefaler at de ulike styrene etablerer rutiner for å sikre utvikling av nødvendig kompetanse, herunder fastsette styreinstruks, gi nødvendig opplæring, foreta egnevaluering og fastsette årsplan for styrearbeidet.

Styresammensetning i konsernmodell

Lyngen kommune fraråder at styret i morselskap sitter som styre for datterselskap. Dette fordi styret i morselskapet utgjør generalforsamling i datterselskap. Kommunestyret anbefaler videre at det i styret for monopol-datterselskap sitter et flertall av eksterne styremedlemmer. Dette slik at man unngår rolleblending, spesielt knyttet til anbud og habilitetsforhold.

Vararepresentanter i styret

For å sikre kontinuitet og kompetanse skal det i selskap vi er medeiere, i så lang mulig ved vararepresentasjon i styret, brukes numeriske vara (fremfor personlige vara).

Habilitet

Hvert kommunestyre har egen valgkomité som innstiller til kommunestyret ved valg av styrerepresentanter. Valgkomiteen skal ivareta habilitet ved vurdering av kandidater for styreverv.

Representasjon av begge kjønn i styrene

Kommunen skal tilstrebe balansert kjønnsrepresentasjon i styrene for å bedre utnytte eksisterende kompetanse i kommunen. Dersom det er vanskelig med slik rekruttering kan kommunen, gjerne sammen med samarbeidende kommuner, arrangere egne rekrutteringsseminarer.

Godtgjøring og registrering av styreverv

Godtgjørelsen for vervet bør reflektere styrets ansvar, kompetanse, tidsbruk og virksomhetens kompleksitet i og med at det er et personlig verv og dermed et personlig ansvar. Styreverv i aksjeselskap og IKS kan i motsetning til i kommunale foretak vurderes i forhold til strafferettslig og/eller økonomisk ansvar og bør godtgjøres særskilt.

Styreleder bør godtgjøres særskilt i forhold til styremedlemmene. Kommunen anbefaler at selskapene tegner styreforsikring for alle styremedlemmene i selskaper med begrenset ansvar. Generalforsamlingen har ansvar for å fastsette godtgjøring til styremedlemmene. Det er representantskapet som fastsetter godtgjøringen til styremedlemmene i et IKS.

Det er kommunestyret selv som fastsetter godtgjøringen til styret i kommunalt foretak.

Når det gjelder godtgjøring til representantskapet er det eierkommunene som bør fastsette og utbetale denne til sine medlemmer i representantskapet i interkommunale selskaper.

Dersom det blir gitt ut gaver jul eller ved andre anledninger fra selskapet til enkeltmedlemmer av representantskapet, bør en følge de regler som kommunen har i sitt reglement vedrørende verdi ol. Styremedlemmer bør ikke omfattes av selskapets incentiv/bonusordninger da dette vil kunne påvirke deres uavhengighet.

Kommunen registrerer vervene for alle ansatte, også i frivillig sektor.

Kommunen er som folkevalgt organ avhengig av allmennhetens tillit når det gjelder både forvaltning og styring. Åpenhet rundt hvilke roller våre lokalpolitikere har i samfunnslivet er viktig for å unngå mistanke om rolleblanding. Registrering i styrevervregisteret vil i seg selv skape økt bevissthet om de ulike rollene en lokalpolitiker har og herunder være til nytte ved vurdering av representantenes habilitetssituasjon.

Arbeidsgivertilhørighet

Vi anbefaler selskaper å knytte seg til en arbeidsgiverorganisasjon der det er naturlig. Uten tilknytning til en arbeidsgiverorganisasjon står selskapene utenfor det faglige nettverk og fellesskap som er en del av det tilbudet som følger med medlemskap i en seriøs arbeidsgiverorganisasjon. Medlemskap viser seg nyttig der det kan være behov for juridisk eller forhandlingsmessig bistand.

Etiske retningslinjer

Etikk er en viktig del av de vurderinger som gjøres i forbindelse med det å drive et selskap samfunnsansvarlig fordi de etiske holdningene legger grunnlaget for hvordan man faktisk handler. Lyngen kommune mener at etiske retningslinjer bør utarbeides i det enkelte selskap. Det har betydning for både virksomhetens og kommunens omdømme.

Rådmannens/administrasjonssjefens rolle i kommunale foretak

Prinsipielt stiller Lyngen kommune seg bak tilrådingen fra KS til denne utfordringen. De økonomiske rammene for foretakene er underlagt den ordinære kommunale budsjettvirksomhet som igjen ligger under rådmannens ansvar. Samtidig ledes foretaket av et styre og en daglig leder hvor førstnevnte utpekes direkte av kommunestyret. Daglig leder rapporterer til styret og rådmannen har ikke instruksjons- eller omgjøringsmyndighet overfor daglig leders disponeringer. Rådmannens instruksjonsmyndighet omfatter kun retten til å instruere daglig leder om at iverksettelsen av en sak skal utsettes til kommunestyret har behandlet saken.

Rådmannens behov for styring i forhold til kommunes samlede virksomhet ligger dermed i en gråsonerområde all den tid han formelt sett er avskåret fra foretakets drift. Det anbefales derfor at kommunestyrene ved opprettelse av foretak diskuterer administrasjonssjefens rolle og handlingsmuligheter overfor daglig leder.

Rådmannen, rådmannens stedfortreder og medlem av kommuneråd kan ikke velges til styret i kommunale foretak. Daglig leder er heller ikke valgbar til styret i det selskap han/hun er daglig leder for. Dette er for å styrke rådmannens kontroll med kommunale foretak.

Eierinteresser

En eierskapsmelding blir indirekte også et uttrykk for en eierstrategi. Eiermeldingen tar utgangspunkt i det at når kommunen etablerer eller er med på å etablere et selskap eller virksomhet er det for å oppnå noe, løse en oppgave eller skape et resultat.

Det er i all hovedsak to motiv for etablering av selskap:

Finansielt motivert/effektivisering/samfunnsøkonomisk

Når hovedformålet med eierskapet er å oppnå økonomiske resultater, defineres eierskapet som finansielt. Dette gjelder for selskaper som er forretningsmessig orientert og hvor eierne etterstreber bedriftsøkonomisk lønnsomhet. Et finansielt eierskap kan videre grupperes i to underkategorier. Selv om formålet er å oppnå høyest mulig avkastning kan to ulike strategier legges til grunn. Enten kan eier ha en utviklings og vekststrategi for selskapet. I denne situasjonen kan eier være innstilt på å holde tilbake overskudd i selskapet for på sikt å oppnå en samlet sett bedre økonomisk avkastning. En annen finansiell strategi kan være en høstingsstrategi. Dersom selskapet er ferdig med vekstfasen og kapitalbehovet fremover er mindre, kan det vurderes om eier tar ut et større utbytte.

Politisk motivert/regionalpolitisk posisjonert

I de tilfeller der formålet med eierskapet er å ivareta eller utføre kommunale tjenester under politisk ansvar eller å posisjonere kommunen, defineres eierskapet som politisk. Eksempler på slik virksomhet som i dag er skilt ut som egne selskaper er å finne innen renovasjon, og innen sysselsetting av personer som ikke på ordinære vilkår kan ta del i arbeidslivet.

Oversikt over de viktigste selskaper Lyngen kommune har eierinteresser i:

Al grendehus Jægervatn
Avfallsservice AS
Biblioteksentralen
Bredbånd Troms
Furustua AI
Halti Næringshage
Hurtigruten AS
Interpolar AS
KLP - egenkapital
Kom Rev Nord - egenkapital
KS - egenkapital
Kvalvik og omegn Vannverk
Kveøyforbindelsen
Lattervik småbåt og sjarkhavn
Lyngen arbeidssamvirke AS
Lyngen Servicesenter
Lyngenhallen drift AS
Lyngseidet Skitrekk BA
MIT-Fablab Norway
Nord-Norsk Fjellovervåkning
Nord-Norsk Hestesenter AS
Nord-Troms Museum AS
Nord-Troms Regionråd
Rottenvik grendehus
Tromsprodukt
Ullsfjordforbindelsen
Visit Lyngenfjord AS

Eierskapsstrategi versus virksomhets- og forretningsstrategi

Det er flere ulike måter å forankre en eierstrategi på i selskapet. For det første vil selskapets formålsparagraf tegne opp en ytre ramme. I tillegg vil generalforsamlingsvedtak kunne gi instruksjoner om eiers krav og forventninger. Den løpende kommunikasjon mellom eier og styre er også viktig. Som det er pekt på kan formålet med kommunens eierskap spenne fra et finansielt eierskap, basert på avkastningsbetraktninger, til et politisk eierskap, med fokus på politisk måloppnåelse. Eierstrategien må tydelig ta stilling til slike spørsmål.

Eierne: Eierstrategi: Skal vi eie virksomheten?

Styret: Virksomhetsstrategi: Hvordan skal vi organisere/drifte virksomheten?

Administrasjon: Forretningsstrategi: Hvordan optimalisere driften og skape vekst?

En eierstrategi er en politisk viljeserklæring, og bør evalueres med jevne mellomrom. Det politiske flertallets tanker og vurderinger kan endres på samme måte som eksterne vilkår kan gi grunnlag for å endre eierstrategien. En grunnleggende forutsetning for en aktiv eierstyring er at en klar og presis eierstrategi formuleres for hvert enkelt selskap. Eierstrategien skal beskrive hva kommunen vil oppnå som eier.

26 Kommunenes styring og kontroll med ekstern virksomhet

26.1 Eierskapsmelding

26.1.1 Gjeldende rett

Kommuneloven regulerer ikke innholdet i kommunenes eierstyring.

Den formaliserte delen av eierstyringen reguleres av den generelle lovgivningen som gjelder for selskapsformen. Dette er lovregler som gjelder for alle eiere. Aksjeloven har bestemmelser om vedtekter ved stiftelse av selskaper og om generalforsamling. Lov om interkommunale selskaper har bestemmelser om selskapsavtale ved opprettelsen av interkommunale selskaper og om representantskapsmøtet.

Den delen av kommunens eierstyring som kommer i tillegg til dette, kan for eksempel være direkte kontakt med selskapet gjennom eiermøter mellom kommunen og selskapets ledelse. Det kan også være ved utarbeidelse av styringsdokumenter som prinsipper for eierstyring, eierstrategi for det enkelte selskapet og eierskapsmelding. Hvordan dette skal skje, er ikke lovregulert.

26.1.2 Utvalgets forslag

26.1.2.1 Hvorfor lovregulere eierstyring?

I forskningsrapporten *Kommunale selskap og folkevalgt styring gjennom kommunalt eierskap* (NIBR-rapport 2015:1) har Norsk institutt for by- og regionforskning undersøkt i hvilken grad og hvordan norske kommuner ivaretar hensynet til god folkevalgt styring over den delen av virksomheten som er organisert i fristilte selskaper. Utvalget foretar en grundig redegjørelse av rapporten.

NIBR-rapporten viser at en stadig større del av kommunal virksomhet settes ut i kommunale selskaper. Utvalget legger til grunn at denne utviklingen vil fortsette. Kommunene bør derfor ha et bevisst forhold til eierskapet og styringen av dette. God folkevalgt styring av eierskapet med forankring av eierskapspolitikken i brede politiske prosesser og god støtte i kommunens administrasjon er viktig.

Utvalget har merket seg at selskapsorganisering er underlagt aktiv politisk kontroll i mange kommuner. Flere kommuner har imidlertid flere utfordringer med eierstyringen. Dette omfatter blant annet:

- manglende prestasjonskrav til selskapene
- manglende interesse fra lokalpolitikere
- ordførere som ikke har tilstrekkelig informasjon for å drive eierstyring
- utfordringer med å få til en bred folkevalgt forankring av eierstyringen
- manglende involvering av kommuneadministrasjonen.

I tillegg inngår ofte selskapene i komplekse eierstrukturer som kan gjøre det vanskelig å holde oversikt og fordele ansvar. Dette innebærer risiko for at den politiske kontrollen med selskapene blir svekket, og et demokratisk underskudd. Utvalget mener at god eierstyring er helt sentralt både fordi selskapsorganisering skjer i stort omfang og fordi viktige deler av kommunens virksomhet ofte settes ut i selskaper. Dette kan være oppgaver som er gitt kommunen gjennom lovgivning, nettopp fordi kommunen som et lokaldemokratisk organ skal ha styring med dem. Det er også viktig at kommunens totale virksomhet ses i sammenheng.

Ettersom eksterne virksomheter forvalter offentlige midler og produserer offentlige tjenester er det behov for sterkere rettslige virkemidler for å sikre god eierstyring. Ved å legge kjernevirksomhet ut i et selskap vil kommunens innbyggere bli avhengig av selskapets tjenester. Dårlig eierstyring kan føre til at innbyggerne ikke får det de har krav på. Hensynet til rettssikkerhet er derfor også et argument for skjerpete krav til kommunens eierstyring.

Forutsetningen for at det skal kunne sies å være et behov for lovfesting, må være at eierstyringen i dag ikke er bra nok, og at det er en reell bekymring for at den framover ikke vil være bra nok. Som NIBR-rapporten peker på, er det i mange kommuner mangler ved eierstyringen, mens det hos andre er god styring. Et regelverk kan imidlertid være et bidrag for å sikre et mini-

mum av eierstyring i alle kommuner. På denne bakgrunnen mener utvalget at kommuneloven bør regulere kommunens eierstyring.

Det kommunale selvstyret innebærer at eierstyringen i utgangspunktet er innenfor kommunens handlingsrom og organisasjonsfrihet. Hvordan en kommune vil utøve eierstyringen er derfor i utgangspunktet opp til den enkelte kommunen. Ved vurdering av om det bør lovfestes krav til eierstyringen, må det vurderes om det er noen grunner til å ha nasjonale regler på dette området. Det må også tas høyde for at god eierstyring i begrenset grad er noe som kan lovfestes. Utvalget mener derfor at bare enkelte sider eller elementer ved eierstyringen bør lovreguleres i form av enkelte minimumskrav. Kommunene skal fortsatt ha stort handlingsrom for hvordan de vil utøve sin eierstyring.

Utvalget mener de sentrale formålene ved en lovregulering, som bør gjenspeiles i reguleringsform, utforming og omfang av en lovbestemmelse, er:

- mer oppmerksomhet og bevissthet om eierstyring
- mulighet for kommunen selv og innbyggerne til å følge med på viktige kommunale ansvarsområder som ivaretas av selskaper mv.
- forankring av eierskapspolitikken i brede politiske prosesser

26.1.2.2 Eierskapsmelding

Utvalget har vurdert hvordan en bestemmelse om eierstyring bør utformes, og hva den bør inneholde.

Eierskapsmelding er et oversiktlig og godt verktøy som mange kommuner allerede benytter i dag. En slik melding gjør det enklere for kommunen, selskapene og allmennheten å finne relevant informasjon og sammenlikne kommuner. Å stille krav til at kommunestyret skal behandle en eierskapsmelding, vil sikre en bred og helhetlig prosess i kommunen. Utvalget foreslår derfor et krav om eierskapsmelding i kommuneloven.

Det sentrale i en slik bestemmelse er å fastslå at kommunen har plikt til å utarbeide en eierskapsmelding som regelmessig behandles politisk.

Eierskapsmelding omtales gjerne som et politisk og eventuelt administrativt førende dokument som gir en oversikt over kommunens engasjement i selskaper eid av kommunen. Et lovkrav om eierskapsmelding for alle kommuner vil markere det ansvaret kommunestyret har for å styre og

kontrollere virksomheten som kommunen har lagt til selskaper og andre eksterne virksomheter.

Et krav om eierskapsmelding kan stå alene uten nærmere presiseringer av meldingens innhold. Utvalget mener imidlertid at det er sentralt å fastsette enkelte minstekrav til innholdet i eierskapsmeldingene. Dette for å sikre at kravet får ønsket effekt både når det gjelder å regulere formålet med og innholdet i kommunens arbeid med eierstyring, men også når det gjelder informasjonsverdien av meldingen.

KS har utarbeidet et sett med anbefalinger for eierstyring. Utarbeidelse av eierskapsmelding er én av 21 anbefalinger. Ifølge KS bør eierskapsmeldinger inneholde en oversikt over kommunens virksomhet som er lagt i selskaper og samarbeid, prinsipper for eierstyring, juridisk styringsgrunnlag, formålsdiskusjon og selskapsstrategi knyttet til de ulike selskapene og informasjon om selskapenes samfunnsansvar. Også i NIBR-rapporten framheves eierskapsmeldinger som et nyttig verktøy for å utøve eierskap på en god og aktiv måte.

Det varierer hvordan slike meldinger lages i dag, men meldingene inneholder gjerne en oversikt over kommunens selskapsportefølje og generelle prinsipper for godt eierskap. I tillegg er det ofte en omtale av de enkelte selskapene.

Utvalget mener at slike elementer bør framgå av lovbestemmelsen som et minstekrav til eierskapsmeldingene. Kommunens prinsipper for eierstyring er et sentralt punkt. Det er viktig at kommunen har slike prinsipper og således er bevisst og tydelig i sin eierstyring. At dette står i en eierskapsmelding, vil gjøre det lett tilgjengelig både for de i kommunen som skal drive eierstyring, for det enkelte selskapet og for offentligheten.

Videre er det viktig at eierskapsmeldingen gir en oversikt over kommunens selskaper, kommunale foretak og andre virksomheter som kommunen har eierinteresse eller tilsvarende interesse i. Etter utvalgets oppfatning bør eierskapsmeldingen omfatte alle virksomheter, uavhengig av organisasjonsform, og uavhengig av eierandelens størrelse. Eierskapsmeldingen skal derfor (selvsagt) omtale aksjeselskaper og interkommunale samarbeid etter IKS-loven. Dette gjelder uansett om kommunen bare er deleier i aksjeselskapet, og om det er et samarbeid mellom mange kommuner. Også samvirkeforetak, kommunalt oppgavefelleskap (dagens interkommunale samarbeid etter § 27), vertskommunesamarbeid og stiftelser som kommunen har en spesiell interesse i, bør ifølge utvalget tas med i en eierskapsmelding. Selv om kommunale foretak er en del av kommunen som

juridisk person og derfor ikke er selskaper som kommunen har eierinteresse i, er hensynene og ideene bak eierstyring og eierskapsmelding også viktige for kommunale foretak.

Til slutt foreslås det at eierskapsmeldingen skal omtale kommunens formål med selskapet. Dette trenger ikke å være identisk med selskapets formål.

Meldingene vil med dette både gi oversikt over kommunens engasjement i selskaper og liknende og føringer for hvordan kommunen skal forvalte sitt eierskap. I praksis gir derfor meldingene også styringssignaler til selskapene. Formelle styringssignaler må imidlertid i de fleste tilfeller også gis gjennom andre kanaler. Dette er avhengig av hvilken organisasjonsform det dreier seg om, og reguleringen av denne.

Utvalget understreker at eierskapsmeldingene kan være mer omfattende enn det som følger av minstekravet. For eksempel vil det være en fordel om eierskapsmeldingen på et generelt nivå også gjør en vurdering av om den enkelte virksomheten fyller sin hensikt etter det formålet kommunen har med å være engasjert i denne.

Hvor ofte eierskapsmeldinger legges fram i dag, varierer noe og er ikke alltid regelmessig. Noen kommuner har årlige revideringer, mens andre kanskje gjør det én gang i valgperioden. En årlig revidering og behandling i kommunestyret er fornuftig og anbefales av KS. Utvalget legger til grunn at det er viktig både for kommunen selv og for andre som skal hente informasjon, at det gjøres en jevnlig gjennomgang og oppdatering, selv om mye vil være uforandret og bli stående. Utvalget mener at det bør være opp til kommunene hvor ofte de vil revidere eierskapsmeldingene, men at det skal skje minst én gang i hver valgperiode.

26.1.2.3 *Den enkelte kommunes forankring av eierstyringen og administrasjonens rolle*

Utvalget mener at saker som dreier seg om styring av selskaper eller behandling av saker i eierorganene til selskapene, bør behandles/forankres i kommunestyret eller annet folkevalgt organ. Det bør som utgangspunkt ikke overlates til en fullmektig eller representant for kommunen å ta stilling til hva som skal være kommunens syn i en sak. Utvalget mener at dette følger av de ordinære styrings- og ansvarslinjer, og vil ikke foreslå noen særskilte lovkrav om dette.

Utvalget peker i stedet på at eierskapsmeldingen, i tillegg til å si noe om hva kommunen eier,

og dens formål med det enkelte selskapet, også bør si noe om hvordan løpende saker som knytter seg til utøvelsen av eierskapet, skal håndteres og forankres i kommunen. Dette foreslås ikke som en del av lovens minstekrav, men er noe kommunen selv bør vurdere å ta inn for å få en god eierskapsmelding som bedre gjør eierrepresentanten i stand til å ivareta kommunens eierinteresser i eierorganene.

For at den som skal representere kommunen i eierorganene skal kunne ivareta kommunens interesser, kan det være behov for at kommunens standpunkt er forankret i en bredere politisk prosess i kommunen. Det er ikke uvanlig at kommunene krever at selskapene skal utforme sakspapirer i god tid forut for et møte, slik at kommunen får anledning til å forankre sakene i politiske prosesser i egen kommune før møtet i eierorganet. Det er mange eksempler på at kommunene har prosedyrer for hvordan dette skal skje, for eksempel ved at sakene skal behandles av formannskapet eller et annet utvalg som gir signaler til eierrepresentanten (ofte ordfører) om hvordan kommunens interesser bør ivaretas i eierorganet. Dette forankrer den løpende eierskapsutøvelsen i kommunen på en bred måte og overlater den ikke til eierrepresentanten alene. Det er likevel viktig at de føringer som gis til eierrepresentanten, ikke blir for stramme. Årsaken til dette er at om alle representantene i et eierorgan møter med et bundet mandat fra sin kommune, vil eierorganet kunne bli lite styrings- og beslutningsdyktig.

For å kunne ivareta forankringen av sakene internt i kommunen, må administrasjonen legges til rette for behandling av sakene i kommunen.

Administrasjonen har i dag ingen lovfestet rolle i eierstyringen av selskaper utover det som følger av kommunelovens generelle regler om administrasjonssjefens ansvar for at saker som legges fram for folkevalgte organer, er forsvarlig utredet. Som ellers skal administrasjonen også følge opp vedtak fra folkevalgte. Utvalget foreslår ikke mer spesifikk angivelse i loven av administrasjonens rolle i eierstyringen.

Det foreslåtte lovkravet om eierskapsmelding vil bidra til å styrke den administrative behandlingen av saker om eierstyring. Lovfestingen innebærer at eierskapsmeldingen skal behandles i kommunestyret, og forberedes av administrasjonen. Utvalget understreker samtidig at eierstyring er en sentral oppgave for de folkevalgte, og ikke noe de kan overlate til administrasjonen. Administrasjonens rolle er å styrke de folkevalgtes rolle i eierstyringen.

26.1.3 Høringsinstansenes syn

Om lag 40 høringsinstanser støtter i hovedsak utvalgets begrunnelser og forslag til krav om eierskapsmelding. Dette omfatter blant annet en rekke kommuner og fylkeskommuner, *Fylkesmennene i Rogaland og i Møre og Romsdal, KS, Revisorforeningen, Advokatforeningen og Norsk vann*. Også *Oslo kommune* støtter forslaget, men mener at eierskapsmeldingen ikke bør omfatte kommunale foretak da styringen av slike foretak er vesensforskjellig fra andre selskaper. Ytterligere fem kommuner gir generell tilslutning til utvalgets forslag om styring og kontroll med ekstern virksomhet. Ingen av høringsinstansene går klart imot forslaget om eierskapsmelding.

De fleste av instansene som uttaler seg om spørsmålet, støtter også kravet om at meldingen skal behandles én gang i løpet av valgperioden. *Regionrådet i Nord Gudbrandsdal* mener imidlertid det bør stilles krav om at eierskapsmeldingen skal behandles årlig:

Kommunestyret bør gjennom eierskapsmelding få informasjon og mulighet til å drøfte kommunens eierskapsstrategi årlig, ikke bare i løpet av kommunestyreperioden slik lovforslaget legger opp til. Dette er også viktig i budsjett og økonomiplansammenheng for å sikre koordinering av ressursbruk i de ulike selskaper og samarbeid kommunen er engasjert i. Regionrådet støtter ellers forslaget som stiller krav om eierskapsmelding.

26.1.4 Departementets vurdering

Departementet slutter seg til utvalgets vurdering av behovet for lovfesting av et krav om eierskapsmelding. Det vises til utvalgets nærmere begrunnelser, NIBR-rapporten og at et klart flertall av høringsinstansene er positive til forslaget.

Departementet er enig med utvalget i at eierskapsmeldingen bør omfatte alle enheter uavhengig av eierandel og organisasjonsforhold. Meldingen skal derfor inneholde en oversikt over alle kommunens aksjeselskaper, interkommunale samarbeid etter IKS-loven, samvirkeforetak, kommunale oppgavefelleskap, vertskommunesamarbeid og kommunale foretak. Selv om det er visse forskjeller i eierstyringen av de forskjellige eksterne virksomhetene, kan ikke departementet se at det foreligger noen vektige argumenter for at kommunale foretak skal holdes utenfor eierskapsmeldingen. Utvalget foreslo at også stiftelser som kom-

munen har en spesiell interesse i burde inngå i eierskapsmeldingen. Departementet mener imidlertid at stiftelser ikke bør omfattes av eierskapsmeldingen da stiftelser er selvstendige og ikke kan underlegges noe form for eierstyring. Det vises til at det av stiftelsesloven § 3 framgår at oppretteren ikke lenger har noen rådighet over formuesverdien som er overført til stiftelsen.

Eierskapsmeldingen bør videre inneholde kommunens overordnede prinsipper for eierstyring og prinsippene for eierstyringen av den enkelte enhet, formålet med den enkelte enhet samt en omtale av virksomheten i hver enhet.

Når det gjelder spørsmålet om hvor ofte kommunestyret skal behandle eierskapsmeldingen, understreker departementet at den enkelte kommune står derfor fritt til å behandle eierskapsmeldingene oftere enn kravet i loven. Formålet med lovfesting er å fastsette minimumskrav for å sikre et minimum av eierstyring i alle kommuner. På denne bakgrunnen slutter departementet seg til at det i loven ikke bør stilles krav om at eiermeldingen må behandles flere ganger enn én gang per valgperiode.

26.2 Innsynsrett i selskaper og liknende som utfører oppgaver for kommunen

26.2.1 Gjeldende rett

26.2.1.1 Kommuneloven

Kommuneloven gir ikke kommunen innsynsrett i selskaper som utfører kommunale oppgaver dersom selskapene ikke er kommunalt heleide. Kommuneloven § 80 gir imidlertid kontrollutvalg og revisor innsynsrett i:

- interkommunale selskaper etter IKS-loven,
- interkommunale styrever for kommuneloven § 27, og
- aksjeselskaper hvor kommunen alene eller sammen med andre kommuner, fylkeskommuner eller interkommunale selskaper direkte eller indirekte eier alle aksjene.

Dersom private eller staten deltar i selskapet gir ikke § 80 rett til innsyn. Innsynsretten er begrunnet i at innsyn er nødvendig for å kunne utføre «kontroll med forvaltningen av kommunens eller fylkeskommunens interesser i selskaper m.m.» etter kommuneloven § 77 nr. 5.

Utvalg: Kontrollutvalget i Lyngen kommune	Saksnummer: 11/2019	Møtedato: 5.3.2019	Saksbehandler: Audun Haugan
--	-------------------------------	------------------------------	---------------------------------------

**KOMMUNENS REISEREGNINGER - OPPFØLGING AV TIDLIGERE
RAPPORT OM ØKONOMISK INTERNKONTROLL**

Innstilling til v e d t a k:

Saken fremmes med åpen innstilling.

Saken gjelder:

Kommunens reiseregninger – oppfølging av tidligere rapport om økonomisk internkontroll

Vedlegg til saken:

- A: Trykte vedlegg:
- B: Utrykte vedlegg:
- Sak 15/18 for kontrollutvalget

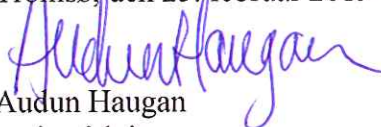
Saksutredning:

Som ledd i oppfølgingen av forvaltningsrevisjonsrapporten «Økonomisk internkontroll/kommunens rolle i forbindelse med filminnspilling og sykkelritt» - behandlet som sak 15/18 for kontrollutvalget - skulle revisor foreta en gjennomgang av kommunens reiseregninger.

Revisor vil i møte orientere om status og eventuelle funn i arbeidet.

Videre oppfølging fra kontrollutvalget vil bero på revisors redegjørelse og saken fremmes derfor med åpen innstilling.

Tromsø, den 25. februar 2019

Audun Haugan
seniorrådgiver